

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๐
วันอังคารที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์กระแชะ ชนะวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายมานิจ สุขสมจิตร	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. รองศาสตราจารย์นริวรรธ จินตกานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นายปรีชา วัชรภักย์	รองประธานกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หก
๘. ศาสตราจารย์พิเศษประสพสุข บุญเดช	ประธานที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายจรูญ อินทจาร	รองประธานที่ปรึกษากรรมการ
๑๐. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	ที่ปรึกษากรรมการและโฆษกกรรมการ
๑๑. นายคำคุณ สิทธิสมาน	โฆษกกรรมการ
๑๒. พลโท นาวิณ ดำริกาญจน์	โฆษกกรรมการ
๑๓. นายปกรณ์ ปรียากร	โฆษกกรรมการ
๑๔. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	โฆษกกรรมการ
๑๕. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	โฆษกกรรมการ
๑๖. นายกฤต ไกรจิตติ	กรรมการ
๑๗. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	กรรมการ
๑๘. นายจุมพล สุขมัน	กรรมการ
๑๙. นายเจษฎ์ โทณะวณิก	กรรมการ
๒๐. นายเชิดชัย วงศ์เสรี	กรรมการ
๒๑. นางถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
๒๒. นางทิวา ณ นคร	กรรมการ
๒๓. พลโท นคร สุขประเสริฐ	กรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ

๒๕. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ	กรรมการ
๒๖. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	กรรมการ
๒๗. นายประชา เตรีตัน	กรรมการ
๒๘. นายไพบุลย์ นิติตะวัน	กรรมการ
๒๙. นายมีชัย วีระไวทยะ	กรรมการ
๓๐. พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ	กรรมการ
๓๑. นายวิชัย ทิตตภักดิ์	กรรมการ
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์	กรรมการ
๓๓. นางสาวสมสุข บุญยะปัญญา	กรรมการ
๓๔. ศาสตราจารย์พิเศษเอนก เหล่าธรรมทัศน์	กรรมการ
๓๕. นายดิศทัต โทตระกิตย์	เลขานุการกรรมการ
๓๖. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	เลขานุการกรรมการ

ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ คือ

๑. นายวรรณชัย บุญบำรุง กรรมการร่างกฎหมายประจำ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภางิน ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง สำนักงานกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นายชาติ เจริญสุข สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๒. พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๓. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๔. นางสาวรสนา โตสิตระกูล สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
๕. นายสันต์ ภัยหลีกส์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการยกร่าง

รัฐธรรมนูญ

นายธนภณ วัฒนกุล

คณะอนุกรรมการกลั่นกรองรวบรวมสังเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ในคณะกรรมการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ สภาปฏิรูปแห่งชาติ

นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์

คณะอนุกรรมการปฏิรูปกลไกและระบบการเลือกตั้ง ในคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

นายชลรัช จิตในธรรม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอรรถสิทธิ์ กันมล
๒. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์
๓. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายบริหารราชการแผ่นดิน
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายปกครอง
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๑. นางสาววัชรภรณ์ สิทธิวิไล
๒. นางสาวภัทธร สุวรรณจำรัส
๓. นางสาวธิดา อันหอม
๔. นางสาวอรอุมา คุณพันธ์

นักจดหมายเหตุปฏิบัติการ
นักจดหมายเหตุ
นักจดหมายเหตุ
เจ้าพนักงานจดหมายเหตุปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกฎหมาย

๑. นางสาวฐะปะนีย์ จุฬารมย์
๒. นายดิณฑ์ โอเจริญ

นิติกรชำนาญการ
นิติกรปฏิบัติการ

สำนักวิชาการ

๑. นางอรณิชา รุ่งธิพานนท์
๒. นางสาวศรันยา สี่มา

วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นิติกรชำนาญการ

สำนักการประชุม

นายพุดพิพันธุ์ อภิไชยวาทย

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้ติดตามกรรมการ

๑. นายदनัยภัท โภควณิช
๒. นายธนบดี ภาคพิชัย
๓. พันเอก ประภัทร์ ล้อมสมบุรณ์

ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
ผู้ติดตาม พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ

๔. นายชานนทร์ บุญรัชกุล	ผู้ติดตาม นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๕. นายราเชนทร์ เหลืองอ่อน	ผู้ติดตาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
๖. นางสาวอรอุมา วรแสน	ผู้ติดตาม นายประชา เตรรัตน์
๗. นางสาวธันยนันท์ จันทร์ทรงพล	ผู้ติดตาม รองศาสตราจารย์นริวรรณ จินตกานนท์
๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	ผู้ติดตาม นายดิศทัต โทตระกิตย์
๙. นางสาวชัชชรีย์ จิตติพงษ์	ผู้ติดตาม นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
๑๐. นายธนกร วังฐาน	ผู้ติดตาม นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
๑๑. นายจรัญ ยุพจันทร์	ผู้ติดตาม นายมีชัย วีระไวทยะ
๑๒. นางสโรชินี ศิริวัฒนา	ผู้ติดตาม ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๒๓ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายมานิจ สุขสมจิตร รองประธานกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ เนื่องจากจะต้องมีการเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติภายในวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติจะเริ่มพิจารณาตั้งแต่วันที่ ๒๐ - ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘ คณะกรรมการควรมีการนำเสนอกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการจึงให้โทรทัศน์รัฐสภาบันทึกเหตุการณ์ประชุมในวันนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการรับฟังความเห็นของ สปช. และ สนช. พรรคการเมืองและประชาชน มาใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๒ ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่องระบบการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรมในประเทศไทยจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งได้มีรายละเอียดสรุปความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะของ สปช. ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

ที่ประชุมรับทราบและให้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๓ ด้วยนายมีชัย วีระไวทยะ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการการขับเคลื่อนเยาวชนเพื่อการปฏิรูปประเทศไทยและจัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อนาคตที่ดีกว่า ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องรายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น

เด็กและเยาวชนกับการกำหนดอนาคตประเทศไทย เพื่อรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและเยาวชนกับการกำหนดอนาคตประเทศไทยในเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ จำนวน ๑๑ ครั้ง

ที่ประชุมรับทราบและให้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๔ ด้วยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้เสนอหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง ข้อมูลการปฏิรูปประเทศไทย ๑๑ ด้านของคณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อให้คณะกรรมการใช้ประกอบการพิจารณากร่างรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมรับทราบและให้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

๒.๑ ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๗ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ โดยมีการแก้ไขดังนี้

หน้า ๒ บรรทัดที่ ๑๑ ถึง ๑๒

ความเดิม “๔. นางฉวีลวดี บุรีกุล

(ลาการประชุม)

๕. พลโท นคร สุขประเสริฐ

(ลาการประชุม)”

แก้ไขเป็น “๔. นางฉวีลวดี บุรีกุล

(ไปปฏิบัติราชการของคณะกรรมการ)

๕. พลโท นคร สุขประเสริฐ

(ไปปฏิบัติราชการของคณะกรรมการ)”

๒.๒ ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๓๘ วันศุกร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข
 ๒.๓ ที่ประชุมให้เลื่อนการรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๓๙ วันจันทร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘
 ออกไปก่อน

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว)

ก่อนที่ที่ประชุมจะเริ่มพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์
 ประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ได้ชี้แจงความคืบหน้าในการพิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนูญ โดยมีเอกสารที่นำเสนอต่อที่ประชุม ๒ ชุด คือ

เอกสารชุดที่ ๑ ร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งเป็น
 บทบัญญัติตอนที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีจำนวน ๔ มาตรา

เอกสารชุดที่ ๒ ร่างเสนอคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาในวาระที่หนึ่ง วันที่ ๒๗
 มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีรายละเอียดของบทบัญญัติส่วนที่เหลือและต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จในวันพุธที่ ๒๘
 มกราคม ๒๕๕๘

รายละเอียดของเอกสารชุดที่ ๑ เป็นร่างที่ผ่านการพิจารณาและมีกรรมการได้แสดงความเห็น
 อย่างกว้างขวางในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ เรื่ององค์ประกอบของกรรมการสรรหา กกต. ตามร่างที่
 ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอประกอบด้วยบุคคล ๖ ประเภท และมีประเด็นการพิจารณาที่มี

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นรวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

เหตุผล

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ให้ กกต. เป็นผู้ควบคุมและจัดการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นแนวทางเดิมที่เคยปฏิบัติมาเป็นระยะเวลาจนถึง ๑๖ ปีแล้ว สำหรับประเด็นที่เป็นปัญหาและข้อถกเถียงคือ เรื่องอำนาจในการวินิจฉัยการให้ใบเหลือง ใบแดง ของ กกต. ว่าอำนาจดังกล่าวควรเป็นอำนาจของ กกต. หรือไม่ ซึ่งหลักในการให้ใบเหลือง ใบแดง นั้น ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลที่จะเป็นผู้วินิจฉัย

สำหรับเรื่องการจัดการเลือกตั้งนั้น จากการรับฟังความเห็นจากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นประชาชนไม่มีความเชื่อถือกับองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนักรการเมืองที่จะดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งในที่นี้หมายถึงกระทรวง ทบวง กรม โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยซึ่งในอดีตกระทรวงมหาดไทยเคยเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งก่อนปี ๒๕๕๐ จนเกิดปัญหาขึ้นจึงเป็นที่มาให้มีการจัดตั้ง กกต. ขึ้น ประกอบกับมีความเห็นของ กกต. เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า ก่อนการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องย้อนกลับไปถึงเหตุของที่มาในการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัญหาไม่ได้เกิดมาจากปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งแต่อย่างใดแต่กลับแก้ไขหลักการโดยบัญญัติให้อำนาจจัดการเลือกตั้งไปให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง คงเป็นการสร้างปัญหาใหม่ในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือไม่ และจะก่อให้เกิดความยุ่งยากมากยิ่งขึ้นเนื่องจากจะต้องมีการกำหนดกระบวนการจัดการเลือกตั้งใหม่ทั้งหมด โดยมีเหตุผล ดังนี้

(๑) อาจถูกแทรกแซงหรือตกเป็นเครื่องมือของนักรการเมืองที่มีอิทธิพลอยู่ในขณะนั้น เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้สมัครและพรรคการเมืองก่อให้เกิดการเสียเปรียบได้เปรียบในการเลือกตั้ง

(๒) ขาดการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาชนในการเลือกตั้งอย่างแท้จริง เนื่องจากจะเน้นมอบหมายให้ข้าราชการของรัฐเป็นหลักในการจัดการเลือกตั้งโดยไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง

(๓) ไม่สามารถพัฒนาความเชี่ยวชาญในการจัดการเลือกตั้งได้อย่างต่อเนื่อง ขาดความเป็นมืออาชีพ เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยมีภารกิจงานประจำเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว

(๔) กกต. อาจไม่สามารถควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตเที่ยงธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสายบังคับบัญชากำกับดูแลในการจัดการเลือกตั้งดำเนินการ โดยไปกำหนดให้ข้าราชการประจำผู้มีหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งไว้ในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ อาจเกิดปัญหาในเรื่องการตรวจสอบได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงไม่เห็นด้วยกับการให้อำนาจหน้าที่ กกต. แต่เพียงเป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้ง ความสัมฤทธิ์ผลที่จะทำให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมจะเป็นไปได้ยาก และการจัดการเลือกตั้งในครั้งต่อไปอาจเกิดปัญหาอย่างรุนแรงหากให้กระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้จัดการเลือกตั้ง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการกิจการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงเหตุผลประกอบร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ ว่าเป็นการยกเว้นโดยการนำเอาหลักการบางประการตามมาตรา ๒๓๕ ซึ่งได้บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง...” ซึ่งแตกต่างจากร่างมาตรานี้ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการเลือกตั้งเท่านั้น สำหรับประเด็นคณะกรรมการที่จัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งจะไปปรากฏอยู่ในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ซึ่งมาตราดังกล่าวเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาเรื่องนี้ ดังนั้น ร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ เป็นการแยกอำนาจหน้าที่เรื่องการควบคุมการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้งออกจากกัน โดยอำนาจหน้าที่เรื่องการควบคุมการเลือกตั้งเป็นอำนาจของ กกต. ส่วนหน้าที่การจัดการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐

- เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของ กกต. ตามร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ จะเห็นว่าได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ไว้ ๔ เรื่อง ดังนี้

- (๑) ควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ควบคุมการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
- (๓) ควบคุมการออกเสียงประชามติ
- (๔) ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ดังนั้น เป็นการร่างบทบัญญัติในลักษณะเป็นการแยกผู้วางกฎเกณฑ์และกำกับ (regulator) ออกจากผู้บริหารจัดการการเลือกตั้ง (operator) ซึ่งเป็นหลักการใหม่ในเรื่องจัดการเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะของ สปช. สนช. พรรคการเมืองและประชาชนแล้วเห็นได้ว่าในเรื่องการเลือกตั้งจะมีสาระสำคัญเรื่องใหญ่อยู่ ๒ ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง เรื่องการควบคุมการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้ง และประเด็นที่สองคือ อำนาจในการให้ใบเหลือง ใบแดง โดยที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอแนะในประเด็นการควบคุมการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้งและให้นำมาพิจารณาก่อน

ที่ประชุมได้มีการตั้งประเด็นการพิจารณาไว้ ๒ ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในเรื่องการจัดตั้งโดยแยกประเด็น ดังนี้

- (๑) ควรกำหนดอำนาจ กกต. ในการควบคุมและจัดการเลือกตั้งเองได้
 - (๒) ควรกำหนดแยกอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในเรื่องการควบคุมและการจัดการเลือกตั้งออกจากกัน
- ที่ประชุมได้พิจารณาและแสดงความเห็น ดังนี้

- หลักการแยกอำนาจการควบคุม (regulator) ออกจากการจัดการ (operator) การเลือกตั้งมักใช้กับประเทศที่เจริญแล้ว แต่หากจะนำหลักการดังกล่าวมาใช้กับประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีมาตรการรองรับในการบริหารจัดการบุคลากรให้เพียงพอ โดยต้องกำหนดว่าหน่วยงานใดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งโดยปกติองค์กรในการจัดการเลือกตั้งควรเป็นหน่วยงานในพื้นที่

- การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบประชาธิปไตยโดยมักมีการมุ่งเน้นในช่วงที่มีการเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้นเอง แต่เรื่องที่มีความสำคัญในเรื่องกระบวนการเลือกตั้งคือ

(๑) กระบวนการเตรียมการก่อนการเลือกตั้ง คือ ก่อนมีประกาศการเลือกตั้ง เช่น การสร้างความเข้าใจ ข้อตกลง เรื่องการลงทะเบียนก่อนการเลือกตั้ง การหาเสียง เป็นต้น

(๒) ช่วงระยะเวลาที่ ๒ ช่วงการเลือกตั้ง

(๓) ช่วงระยะเวลาที่ ๓ หลังจากการเลือกตั้งโดยมีการมุ่งเน้นในเรื่องการจับผิดโดยการแจกใบเหลืองใบแดงแก่ผู้สมัครที่ทุจริตการเลือกตั้งแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาพรวมระบบการเลือกตั้ง กระบวนการเลือกตั้งที่ผ่านมามีข้อบกพร่องอย่างไร เช่น เหตุใดจึงมีบัตรเสียเป็นจำนวนมาก ระบบการลงคะแนนจะอย่างไร เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ กกต. เป็นองค์กรที่มีความเป็นกลาง มีเกียรติภูมิ มีความรู้และสามารถเรียนรู้ เสนอแนะและวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งปัจจุบันการบัญญัติกฎหมายจะบัญญัติเฉพาะระยะเวลาในการเลือกตั้งเท่านั้น ไม่เคยมีการบัญญัติในช่วงเตรียมการเลือกตั้งและช่วงหลังการเลือกตั้งไว้ ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในช่วงการเตรียมการก่อนการเลือกตั้งให้มากขึ้น ดังนั้น การแยกการควบคุมการเลือกตั้ง (regulator) ออกจากการจัดการเลือกตั้ง (operator) มีความเหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงในประเด็นอำนาจในการควบคุมและจัดการเลือกตั้งว่า ในอดีตก่อนปี ๒๕๔๐ อำนาจในการจัดการเลือกตั้งเป็นของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลักและให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีทุจริตการเลือกตั้ง แต่หลังจากปี ๒๕๔๐ กกต. เป็นองค์กรที่มีอำนาจอยู่ภายในองค์กรเดียวถึง ๓ อำนาจ คือ ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ควบคุมการเลือกตั้งและวินิจฉัยชี้ขาดการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการวินิจฉัยชี้ขาดของ กกต. ก่อนการเลือกตั้งให้เป็นที่สุดเป็นการให้อำนาจเด็ดขาดแก่ กกต. มากเกินไปและอาจเป็นที่มาของการคอร์รัปชัน เนื่องจากไม่มีกระบวนการตรวจสอบควบคุมการใช้ อำนาจของ กกต. ดังนั้น จึงเป็นที่มาในการเสนอร่างบทบัญญัติมาตรานี้ ให้แตกต่างไปจากเดิม โดยการแยก อำนาจในการจัดการเลือกตั้งทั้ง ๓ อำนาจออกจากกัน คือ

(๑) อำนาจควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นอำนาจของ กกต.

(๒) อำนาจในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม

(๓) อำนาจในการตรวจสอบ วินิจฉัยชี้ขาดคดีเลือกตั้งให้เป็นอำนาจของศาลเป็นผู้วินิจฉัย

โดยจะทำให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ เกิดการควบคุมถ่วงดุลอำนาจ โดยเฉพาะอำนาจของ กกต.จังหวัด ซึ่งเห็นได้ว่าหากบัญญัติวิธีการจัดการเลือกตั้งแบบเดิมจะเป็นการรวมอำนาจเดียวไว้กับ กกต.ระดับจังหวัดและจะทำให้เกิดปัญหาทุจริตการเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า กฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายพรรคการเมือง และกฎหมาย กกด. ได้มีการกำหนดรูปแบบในการดำเนินการไว้ ดังนี้

๑. ก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งนั้น กฎหมายพรรคการเมืองได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ไม่ว่าใครก็ตามถ้ามีการใช้เงินในเขตเลือกตั้งแล้วต่อมาไปรับสมัครเลือกตั้งก็ให้นำเงินที่มีการใช้จ่ายไปทั้งหมดมาคำนวณเป็นเงินที่ใช้ในการหาเสียงของบุคคลนั้น กรณีที่วัด โรงเรียนขอรับเงินบริจาคจาก ส.ส. ก็ให้จ่ายค่าปรับทางปกครองเข้ากองทุนเป็นจำนวน ๒ เท่าของเงินที่ขอรับบริจาคมา แต่ในทางปฏิบัติ กกด. ไม่เคยใช้อำนาจในส่วนนี้ในการปรับผู้ที่ขอรับเงินบริจาคจาก ส.ส. เลย

๒. เมื่อมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งแล้ว กกด. มีหน้าที่ในการพิมพ์บัตร แจกบัตร ปิดประกาศการเลือกตั้ง

๓. เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ผู้จัดการเลือกตั้ง คือ กกด. มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าคน ซึ่งไม่เพียงพอจึงต้องขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย ดำรวจ ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง แต่บุคคลดังกล่าวในทางปฏิบัติจะมี ๒ สถานะ คือ ผู้จัดการเลือกตั้งและหัวหน้ากิ่งการเมือง และในทางปฏิบัติที่ผ่านมา กกด. ไม่มีการตรวจสอบในเรื่องนี้ เนื่องจากหากมีการตรวจขึ้นมาจะกลายเป็นว่า กกด. จัดการเลือกตั้งไม่ดี จึงมีการตรวจสอบเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีการซื้อเสียงเท่านั้น

ปัจจุบัน ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงได้มีการแยกผู้จัดการเลือกตั้งและผู้ควบคุมการเลือกตั้งออกจากกัน ซึ่งในประเทศอินเดียนั้น กกด. ทำหน้าที่ในการคุมการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวและมีหน้าที่แจกใบเหลืองผู้สมัครเท่านั้น

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- ในการจัดการเลือกตั้งนั้น ผู้จัดการเลือกตั้งและผู้ตรวจสอบการเลือกตั้งต้องมีการแยกออกจากกัน ซึ่งที่ผ่านมาการจัดการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยมาตลอดจนถึงปี ๒๕๔๐ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกิดในเขตพื้นที่ของผู้มีอิทธิพลที่จะมีเรื่องการเมืองเข้ามาแทรกแซง แต่ในทางปฏิบัติก็ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติคือเจ้าหน้าที่ หากมีความหนักแน่นในการทำงานที่ยึดถือความถูกต้องแล้วจะไม่เกิดปัญหา ซึ่งการที่กำหนดให้ กกด. มีอำนาจในการตรวจสอบการเลือกตั้งนั้นจะส่งผลดี ดังนี้

๑. กกด. สามารถกำกับการทำงานของผู้จัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย หากพื้นที่ใดมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต กกด. สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ และข้าราชการที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยอาจถูกดำเนินการวางวินัยและทางอาญาได้ด้วย แต่การจัดการเลือกตั้งของประเทศไทยที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเป็นประชาชน และมีข้าราชการประจำเพียงส่วนน้อยที่มาประจำเขตเลือกตั้ง จึงทำให้มีการทุจริตได้ง่าย หากเทียบกับตอนที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดการเลือกตั้งแล้วพบว่า มีการทุจริตในเขตเลือกตั้งน้อยกว่า เพราะข้าราชการกลัวว่าจะถูกดำเนินการลงโทษทางวินัย

๒. ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง กกด. จะมีอำนาจ ในการโยกย้ายข้าราชการประจำที่มีพฤติกรรมทุจริตได้ทุกกระทรวงที่อยู่ในเขตจังหวัด ถ้ามีการร้องเรียนตัวข้าราชการว่ามีการทุจริตหรือไม่

เป็นกลางในการเลือกตั้ง สามารถย้ายออกนอกพื้นที่เขตเลือกตั้งก่อนได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการเลือกตั้ง

๓. การรณรงค์การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเพราะ กกต. มีเจ้าหน้าที่น้อย จึงมีปัญหาในการดำเนินการในส่วนนี้ แต่เมื่อเทียบกับตอนที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดการเลือกตั้งแล้วมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากกว่า เพราะมีเจ้าหน้าที่มากกว่า โดยมีตำรวจ ปลัดอำเภอ ครู เกษตร และสาธารณสุขในอำเภอที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ลงพื้นที่ในส่วนนี้แทน กกต.

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติแล้ว กระทรวงมหาดไทยมีความพร้อมในด้านเจ้าหน้าที่มากกว่าในด้านการจัดการเลือกตั้ง เพราะในระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ออกคำสั่ง ในระดับอำเภอนายอำเภอจะเป็นผู้ออกคำสั่ง ซึ่งหากเกิดการทุจริตในพื้นที่ใด ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอจะปฏิเสธความรับผิดชอบในส่วนนี้ไม่ได้ จึงทำให้ กกต. ที่มีหน้าที่ในการควบคุมการเลือกตั้งทำงานง่ายขึ้นเพียงแต่กำกับเลือกตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ให้มีมาตรการในการป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งอยู่แล้ว จึงทำให้มีข้อกังวลเกี่ยวกับการเลือกตั้งว่าจะมีเรื่องการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการทำหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยนั้นน้อยลง และเมื่อมีการยุบสภาหรือมีการเลือกตั้งใหม่มีการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งรัฐมนตรีถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้น ปลัดกระทรวงที่รักษาการต้องรับผิดชอบและ กกต. สามารถเอาผิดได้ด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดการเลือกตั้งและการตรวจสอบการเลือกตั้ง ควรแบ่งแยกอำนาจออกจากกัน และการจัดการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดเพียงหน่วยงานเดียว จะเป็นกระทรวงใดก็ได้ที่สามารถทำงานร่วมกับ กกต. ได้

- ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ผู้จัดการเลือกตั้งและผู้ตรวจสอบการเลือกตั้งต้องแยกหน้าที่กัน เมื่อมีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับชาติขึ้นมาแล้ว คณะกรรมการชุดนี้สามารถตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับจังหวัด ซึ่งทำงานควบคู่กับคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดของ กกต. จึงทำให้มีคณะกรรมการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ๒ คณะ ในส่วนของการดำเนินงานของ กกต. จะมีการตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดขึ้นมาคนหนึ่ง เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไป กกต. จังหวัดจะเสนอให้ กกต. กลาง แต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต โดยแบ่งตามเขตการเลือกตั้งของ ส.ส. พร้อมกับตั้งกรรมการประจำแต่ละเขต ๆ ละ ๔ คน จึงมีกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ๆ ละ ๕ คน โดยการเสนอของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต มีหน้าที่กำหนดหน่วยเลือกตั้งในจังหวัด และตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง จะมีเจ้าหน้าที่ ๙ คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการหน่วยเลือกตั้งและกรรมการประจำหน่วยอีก ๘ คน ทำหน้าที่ในการจัดให้มีการลงคะแนนและอำนวยความสะดวกในการนับคะแนน

ในส่วนของการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับจังหวัดมี ๕ คน ทำหน้าที่ตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งประจำเขตตามจำนวน ส.ส. และแต่ละเขตจะมีกรรมการประจำเขต ๕ คน ทำหน้าที่บริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งภายในเขตของตนเอง โดยที่งบประมาณในการ

ดำเนินการจัดการเลือกตั้งส่วนใหญ่จะมีการจัดสรรโดย กกต. ทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีอำนาจจัดการงบประมาณในเรื่องเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งเท่านั้น โดยดำเนินการผ่าน กกต. จึงเห็นได้ว่า กกต. เป็นผู้ดำเนินการในภารกิจหลักทั้งหมด ยกเว้นในภารกิจในการควบคุมกรรมการประจำเขตเลือกตั้งและหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีความสมบูรณ์ เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ เป็นดังนี้

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมการเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...” ซึ่งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับจังหวัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับจังหวัด และคณะกรรมการเลือกตั้งระดับจังหวัดทั้ง ๒ คณะ ทำงานร่วมกันในการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งเพื่อความโปร่งใส เนื่องจากปัญหาทุจริตการเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเกิดจากกรรมการในการเลือกตั้งไม่เป็นกลาง และหากต้องการแก้ไขปัญหานี้ในส่วนนี้ก็ควรมีการสับเปลี่ยนกรรมการประจำเขตเลือกตั้งในระดับจังหวัดเพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ และการให้มีคณะกรรมการในระดับจังหวัด ๒ คณะ เพื่อจะได้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง กกต. และข้าราชการประจำในจังหวัด

- ภารกิจที่สำคัญของ กกต. คือ การจัดการเลือกตั้ง ซึ่งปัญหาในปัจจุบัน คือ การทำงานของ กกต. ที่ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น จึงมีความพยายามที่จะให้มีคณะกรรมการสรรหาเพื่อให้มี กกต. ที่มีคุณภาพในการทำงานและเหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้ประชาชนมีความไว้วางใจในการจัดการเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งในการจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมา กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนอาสาสมัคร และข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรมีการจัดระบบการเลือกตั้งที่ดี เพื่อให้การทำงานของ กกต. มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ภารกิจในการสืบสวนของ กกต. เป็นภารกิจที่ไม่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุดเพราะที่ผ่านมาการทำงานในส่วนนี้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม เห็นว่าภารกิจหลักของ กกต. คือ การจัดการเลือกตั้งแต่ต้องมีกำหนดมาตรการเพื่อให้การเลือกตั้งมีประสิทธิภาพต่อไป

- ประเด็นการกำหนดเขตการเลือกตั้งที่มีเจตนาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ถ้า กกต. เป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้งและมอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ เป็นผู้จัดการเลือกตั้งแล้วอำนาจในการกำหนดเขตเลือกตั้งดังกล่าว หน่วยงานใดจะเป็นผู้กำหนดเพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่างการเลือกตั้ง

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า การกำหนดเขตเลือกตั้งเป็นอำนาจของ กกต. และการกำหนดเขตเลือกตั้งดังกล่าว อาจส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างกันได้

- กรรมาธิการแสดงความคิดเห็นว่า บทบาทในการจัดการเลือกตั้งและการควบคุมการเลือกตั้ง ควรมีการแบ่งแยกออกจากกัน และการให้อำนาจแก่ กกต. มากจนเกินไป จะทำให้ไม่มีความสมดุลขององค์กรที่จะส่งผลถึงการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดการในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น การแบ่งแยกอำนาจดังกล่าว

ออกจาก กกด. จึงทำให้เกิดการถ่วงดุลและทำให้ กกด. ทำงานได้มีประสิทธิภาพขึ้น และมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ การตั้งคณะกรรมการจากส่วนกลางไปทำหน้าที่นั้น ในต่างจังหวัดนั้นกลไกที่สำคัญจะอยู่ในพื้นที่โดยส่วนกลางจะเป็นผู้จัดตั้งตัวแทนของตนในจังหวัด พร้อมด้วยภาคประชาสังคม ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนมหาวิทยาลัยในพื้นที่ สื่อมวลชน เป็นต้น เพื่อให้เกิดกลไกในพื้นที่ที่มีความสมดุลกันและทำให้เรื่องการเลือกตั้งเป็นเรื่องที่เปิดเผยแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้น่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่า เนื่องจากการมีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นจะทำให้การเลือกตั้งมีความโปร่งใสขึ้นด้วย

ประธานกรรมการกิจการกล่าวว่ เรื่ององค์ประกอบในระดับพื้นที่นั้นสามารถนำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ โดยให้มีภาคประชาสังคมเข้าร่วมหากมีแต่ส่วนราชการเข้ามาเพียงอย่างเดียว อาจมีปัญหาเรื่องความโปร่งใสได้

กรรมการกิจการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- ตั้งแต่มีการจัดตั้ง กกด. มาจนถึงปัจจุบันเห็นว่า กกด. รุ่นแรกปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจาก กระบวนการในการสรรหา กกด. นั้นมีการกำหนดกฎเกณฑ์ บทบาทหน้าที่และที่มา ให้มีความปลอดจากการเมืองและมีจุดยึดโยงกับภาคประชาสังคม จึงทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถและไม่เกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพล แต่ในระยะหลังนี้บทบาทในส่วนนี้เริ่มลดลงและความเป็นอิสระในการทำงานของ กกด. เริ่มลดลง เช่นกัน ดังนั้น ถ้ามีการมอบอำนาจในการจัดการเลือกตั้งให้กับกระทรวงมหาดไทยไปก็ยังไม่เป็นที่ชัดเจนว่า จะทำให้การเลือกตั้งมีความโปร่งใส เนื่องจากสังคมไทยเป็นระบบอุปถัมภ์และมีการแทรกแซงทางการเมืองในระบบราชการ จึงไม่มีความเป็นอิสระในการทำงานเท่าที่ควร แต่ถ้ามีการมอบอำนาจในส่วนนี้ไปให้กระทรวงมหาดไทยแล้วก็ต้องมีการกำหนดมาตรการที่สามารถเป็นหลักประกันในการทำงานเพื่อให้มีความเป็นอิสระและเป็นรูปธรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริง

- หลักการในการบริหารจัดการการเลือกตั้งนั้นมีแนวทางในระบบที่เป็นสากล โดยองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งและองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งนั้นต้องแยกออกจากกัน เพื่อให้เกิดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น การกำหนดให้ กกด. เป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้งและมอบอำนาจให้องค์กรอื่นเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน โดยภาคราชการและภาคประชาชนต้องทำงานร่วมกัน และการที่จะมีฝ่ายการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการเลือกตั้งนั้น คงเป็นไปได้ยากภายใต้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เนื่องจากมีการบัญญัติในเรื่องการควบคุมตรวจสอบที่มีความเข้มงวดขึ้น แต่ปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งของไทยในอดีตที่มีการทุจริตมากเนื่องจากมีความยึดโยงกับระบบหัวคะแนนและผู้ทรงอิทธิพลในท้องถิ่นและระบบราชการไทยแบบเดิมไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะต่อสู้กับอำนาจเหล่านั้น การที่จะสรุปว่า การกำหนดรูปแบบของการควบคุมการเลือกตั้งแบบใหม่จะไม่มีปัญหาเลยนั้นคงเป็นไปได้ เพราะในพื้นที่จริงแล้วมีการแบ่งฝ่ายหรือมีเรื่องการเมืองเข้ามาแทรกแซงอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงต้องร่วมมือกันในการพัฒนาระบบนี้เพื่อให้มีความเข้มแข็งต่อไปและเป็นหน้าที่ของ กกด. ในการดำเนินการควบคุมตรวจสอบ ต้องมีการถ่วงดุลที่มีความเหมาะสม ให้ประชาชน

สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนนี้ได้ และจะมีวิธีการทำอย่างไรให้หัวหน้าและผู้มีอิทธิพลเข้ามาอยู่ภายใต้การตรวจสอบและถ่วงดุลให้มากขึ้น

- หลักการในการแยกการจัดการเลือกตั้งออกจากการตรวจสอบการเลือกตั้งนั้น เป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้ว หากเราไม่ให้ กกต. ทำหน้าที่ในการตรวจสอบก็ให้ กกต. ทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งแล้วให้กระทรวงมหาดไทยเป็นฝ่ายตรวจสอบการเลือกตั้งจะทำได้หรือไม่ และเห็นว่า กกต. จังหวัดนั้นควรมีการกำหนดโครงสร้างหรือบทบาทหน้าที่ใหม่เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายการเมือง เข้ามาแทรกแซงในส่วนนี้ หรือจะกำหนดให้มีผู้แทนจากภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ก็จะทำให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานและทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- หน่วยงานที่สามารถจัดการเลือกตั้งแล้วปลอดปัญหาที่สุุดน่าจะเป็นกระทรวงกลาโหม เนื่องจากการจัดการเลือกตั้งไม่ว่า กกต. หรือ กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดการเลือกตั้งก็จะเกิดปัญหาทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็เป็นเพราะผู้จัดการเลือกตั้งวางตนไม่เป็นกลาง และในแต่ละหน่วยงานราชการในพื้นที่ต่างก็ถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล ดังนั้น การที่จะให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้งอาจไม่เป็นผลดี เนื่องจากฝ่ายการเมืองสามารถแทรกแซงไปที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อให้มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องของตนได้ และปัจจุบันการซื้อเสียงก็มีหลากหลายรูปแบบที่สามารถทำได้ ถ้าให้ กกต. เป็นหน่วยงานเดียวที่ควบคุมการเลือกตั้งอย่างน้อย กกต. ก็เป็นองค์กรอิสระที่ไม่อิงอยู่กับระบบราชการและสามารถทำงานได้อย่างเป็นอิสระกว่า อย่างไรก็ตาม ถ้าต้องการให้การจัดการเลือกตั้งมีระบบถ่วงที่ดุลกัน ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกผู้ที่จะเป็นกรรมการควบคุมหน่วยเลือกตั้งก็จะทำให้มีความเป็นกลางขึ้นและควรให้บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งด้วยก็จะทำให้มีความเป็นกลางขึ้น

- บทบัญญัติในมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ เป็นเรื่องที่ต้องการแบ่งแยกอำนาจการควบคุม การจัดการ และการวินิจฉัย ทำให้มีความชัดเจนและทำให้การเลือกตั้งมีประสิทธิภาพขึ้น และบทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับ กกต. ในเรื่องการควบคุมการวินิจฉัยชี้ขาด ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งและหลังวันเลือกตั้ง ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘ นั้น มีความหมายที่ครอบคลุมแล้ว ซึ่งแต่ที่น่าจะเป็นปัญหา คือ คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่ต้องมาจาก ๘ กระทรวง ตามมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ องค์กรประกอบในการจัดตั้งดังกล่าวจะมีความหมายครอบคลุมเพียงใด รวมทั้งเรื่องการแบ่งแยกอำนาจในการจัดการเลือกตั้งและการควบคุมการเลือกตั้งนั้น ต้องมีความชัดเจนเพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ต้องบัญญัติให้มีความชัดเจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

- ในการดำเนินงานของ กกต. กลางจะมีการแบ่งออกเป็น ๕ สำนัก คือ สำนักอำนวยการ สำนักพรรคการเมือง สำนักการมีส่วนร่วม สำนักการจัดการเลือกตั้ง และสำนักสืบสวนสอบสวน ซึ่งในการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. นั้น ผู้ที่ควบคุมการเลือกตั้งคือ กกต. กลาง แต่ กกต. จังหวัดจะดำเนินการตามที่ กกต. กลางสั่งการ โดยที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เป็นบุคลากรของ กกต. กลางที่ประจำอยู่ในจังหวัด และในจังหวัดก็มี กกต. เขต โดยแบ่งตามเขตการเลือกตั้ง ซึ่งแต่งตั้งโดย กกต. กลาง และ กกต. เขต จะตั้ง

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต โดยที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตจะมีหน้าที่ในการบริหารจัดการการเลือกตั้ง เช่น การจัดหาสถานที่ จัดหน่วยเลือกตั้ง จัดเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง และจะมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ซึ่งจะประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ข้าราชการ ประชาชน อสม. เป็นต้น แต่ในส่วนการเลือกตั้งท้องถิ่นจะมีความแตกต่างคือ จะมี กกต. จังหวัดที่เป็นผู้ควบคุมและมีผู้อำนวยการเลือกตั้งท้องถิ่นโดยมีปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยตำแหน่งจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และจัดเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งและในกรรมการประจำหน่วยจะมีข้าราชการส่วนท้องถิ่น ประชาชนและ อสม. ที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งในการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น ปลัดเทศบาลหรือปลัด อบต. ไม่ต้องการที่จะเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งท้องถิ่น เพราะเป็นตำแหน่งที่อยู่ใกล้ชิดกับนายกเทศมนตรีหรือนายก อบต. ซึ่งทั้งอดีตนายกและผู้ที่กำลังสมัครรับเลือกตั้งคนใหม่ต่างก็เข้ามาแทรกแซงในการเลือกตั้ง ถ้าปลัดปฏิบัติตัวเป็นกลางโดยไม่เข้าข้างฝ่ายใดเลยก็จะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของตนภายหลังเมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้น

ขณะเดียวกันการที่จะให้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งเป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทยนั้นในทางปฏิบัติก็อาจเกิดปัญหาที่คล้ายกับการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีฝ่ายทางการเมืองเข้ามาแทรกแซง เนื่องจากข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองจะมีความผูกพันกันในพื้นที่ในลักษณะเป็นการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และข้อเท็จจริงในปัจจุบันผู้ที่ เป็น กกต. จังหวัดจะเป็นเครือข่ายของพรรคการเมืองทั้งสิ้น แต่ไม่ได้หมายความว่า กกต. จังหวัดทุกจังหวัดจะเป็นเช่นนี้ ดังนั้น ไม่ว่าจะมีการมอบอำนาจในการจัดการเลือกตั้งไปอยู่ที่ส่วนราชการไหนก็ตาม ย่อมมีเรื่องการเมืองเข้ามาแทรกแซงตลอด ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตตั้งแต่กรรมการสรรหาหรือการนับคะแนนในเขตเลือกตั้งก็สามารถทุจริตได้เช่นกัน และเมื่อมีการมอบอำนาจทุกอย่างให้ กกต. เป็นผู้ดำเนินการแล้ว ก็ควรที่จะร่วมกันพัฒนาระบบการเลือกตั้งเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคตจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่า และการที่จะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและมีความโปร่งใสก็คือ การทำหน้าที่สืบสวนและสอบสวนของ กกต. ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่มากมายแต่ตีความไม่สอดคล้องกัน จึงไม่เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติทำให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และอาจมีการทุจริตในกระบวนการสืบสวนสอบสวนในส่วนกลางที่มีการนำข้อมูลการสืบสวนสอบสวนมาแสวงหาประโยชน์เพื่อเอื้อให้กับพวกพ้องของตนได้ และประเด็นเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานของ กกต. ซึ่งในระหว่างที่ไม่มีเลือกตั้ง กกต. ต้องตรวจสอบการทำงานของพรรคการเมืองและการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นการใช้งบประมาณที่สอดคล้องแล้ว แต่การเปิดหลักสูตรของ กกต. เพื่อให้พนักงานการเมืองเข้ามาฝึกอบรมนั้น ไม้มีความจำเป็นทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง กกต. คือ ผู้ที่ต้องจัดการเลือกตั้งด้วย ความสุจริตและเที่ยงธรรม และนักการเมือง คือ ผู้ที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เข้ามาเป็น ส.ส. และ ส.ว. การให้บุคคลทั้ง ๒ กลุ่มนั้นมา มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร ดังนั้น การให้ กกต. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งจึงน่าจะมีความเหมาะสมกว่าการให้ส่วนราชการเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง

กรรมการได้แสดงความเห็นในประเด็นดังต่อไปนี้

- เมื่อมีการแยกอำนาจหน้าที่การควบคุมการเลือกตั้งและการดำเนินการจัดการเลือกตั้งออกจากกัน จะทำให้เกิดปัญหา เมื่อมีการแยกอำนาจแล้วขีดความสามารถในการควบคุมหรือแรงจูงใจจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยหลักการเมื่อถูกแยกอำนาจอาจทำให้ควบคุมได้ยากขึ้นมีโอกาสที่จะละเลยในการใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมหรือไม่ หรือมีการใช้อำนาจโดยมิชอบโดยการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ควรมีการวางระบบอย่างชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่ละเลยในการใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุม ต้องมีขีดความสามารถที่จะใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุม รวมทั้งต้องพัฒนาการใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมให้สมบูรณ์ นอกจากนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งในพื้นที่ที่ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ทั้งของท้องถิ่นและส่วนกลางจะทำให้กลายเป็นงานประจำจึงอาจต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่ชัดเจน และการออกแบบต้องคำนึงถึงขีดความสามารถที่ต้องดูแลการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ทั้งของท้องถิ่นที่อาจมีการเลือกตั้งบ่อยและส่วนกลางด้วย

- สอบถามว่าสามารถเพิ่มภาคประชาชนและอาสาสมัครเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ได้หรือไม่

- สอบถามว่าตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งผู้ใดจะเป็นประธาน

- การแยกอำนาจหน้าที่จะเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาคือทำอย่างไรให้การจัดโครงสร้าง กระบวนการ และระบบการเลือกตั้งในพื้นที่ดีกว่าในอดีต คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงควรมีกลไกในการควบคุมที่จะช่วยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมีอำนาจเข้าไประงับยับยั้งการจัดการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรม ในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ จึงไม่ควรพิจารณาเฉพาะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งว่าประกอบด้วยใครหรือมีคุณสมบัติอย่างไร แต่ต้องมีการพิจารณาถึงโครงสร้างและกระบวนการ รายละเอียดต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจน ในเรื่องปัญหาของการแทรกแซงการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีผลต่อชื่อเสียงของหน่วยงานเอง ทั้งนี้ ถ้าไม่ให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการควบคุมหน่วยงานอื่นให้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้อยู่แล้ว

- หากมีการแยกอำนาจหน้าที่ควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อรองรับกับบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไปของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งการปรับโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ การเลือกตั้งต้องไม่มีลักษณะเป็นการดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระบบราชการหรือระบบที่เคยเกิดขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๕๕๐

- ควรปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เกิดความคล่องตัว เพิ่มอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีหลักประกันความเป็นอิสระมากขึ้น จะทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้ หากแยกอำนาจหน้าที่กลับไปสู่ระบบเดิมให้ส่วนราชการดำเนินการจัดการเลือกตั้งอาจเกิดปัญหาอำนาจในการสั่งการส่วนราชการต่าง ๆ อำนาจการควบคุมการเลือกตั้งของ

คณะกรรมการการเลือกตั้งกับอำนาจบังคับบัญชาโดยตรงของส่วนราชการในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติในระยะยาวและอาจเกิดการแทรกแซงทางการเมืองได้

- ปัจจุบันในกรมการปกครองยังมีกองการเลือกตั้งและเมืองคาศพพที่พร้อมในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งทั้งเรื่องบุคลากรในระดับจังหวัดและข้อมูลทะเบียนราษฎร เป็นต้น อีกทั้งในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ได้กำหนดให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งจะทำให้เกิดการบูรณาการในระดับจังหวัด ทั้งนี้ ควรบัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ชัดเจนในเรื่องการควบคุมการเลือกตั้ง การตรวจสอบ และบทลงโทษ รวมทั้งควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากพื้นที่ได้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและยุติธรรม และในการเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรมีภาคพลเมืองเพื่อให้เกิดความเป็นกลางและจะเป็นประโยชน์ในการถ่วงดุล นอกจากนี้ การแยกอำนาจหน้าที่การควบคุมการเลือกตั้งและการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีเจตนาเพื่อให้เกิดการถ่วงดุล หากการถ่วงดุลมีประสิทธิภาพฝ่ายการเมืองจะแทรกแซงได้ยาก

- การทำงานที่ไม่ได้เป็นงานประจำของหน่วยราชการโดยมีกลุ่มบุคคลมากำกับดูแลจะส่งผลกระทบต่อขอบเขตความสามารถและการเข้าถึงข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ เพียงไร ทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการเลือกตั้งทั่วประเทศ หรือการเข้าถึงข้อมูลและสามารถเชื่อมโยงว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐคนใดไม่เป็นกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ หลังการเลือกตั้งอำนาจการสืบสวนสอบสวนเป็นหน้าที่ของใคร และผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนจะมีความตั้งใจและแรงจูงใจที่จะทำเพียงใด และหน่วยงานในจังหวัดที่เป็นหน่วยงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งปฏิบัติหน้าที่ทางด้านธุรการ และอื่น ๆ จะดำเนินการอย่างไร

- ตามหลักการคณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพราะสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

- ได้มีการสอบถามถึงการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดหรือเป็นผู้ควบคุม ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจงต่อประเด็นดังกล่าวว่า ตามความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมการออกเสียงประชามติ

- ในทางปฏิบัติการเลือกตั้งท้องถิ่นให้ใครเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ถ้าให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการการเลือกตั้งอาจไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม ในการออกแบบระบบต้องมองในภาพรวมทั้งระบบ ต้องดูข้อดีข้อเสียจุดเสี่ยงและคำนึงถึงผลที่จะตามมาด้วย

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขอเพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ ดังนี้ “ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ”

คณะกรรมการการเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการเสนอ

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตาม มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘ วรรคสอง รวมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งและการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและ กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของรัฐในการสนับสนุนให้การเลือกตั้งมีความเสมอภาค และมีโอกาสทัดเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ซึ่งร่วมกันปฏิบัติหน้าที่คณะรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีตามมาตรา (๒/๔/-) ๑๒ โดยคำนึงถึงการรักษาประโยชน์ของรัฐ และคำนึงถึงความสุจริต เที่ยงธรรม ความเสมอภาค และโอกาสทัดเทียมกันในการเลือกตั้ง

(๓) กำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาคมเงินให้แก่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง การสนับสนุนทางการเงินโดยรัฐ การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้ง การตรวจสอบบัญชีทางการเงินของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง โดยเปิดเผย และการควบคุมการจ่ายเงินหรือ รับเงินเพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

(๔) มีคำสั่งให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติภารกิจทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ใน การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) มีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ จัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากพื้นที่ ชั่วคราว เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๖) ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตาม มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘ วรรคสอง หรือเมื่อมีกรณีที่มีการคัดค้านว่าการเลือกตั้งหรือการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้ ดำเนินการใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๘) ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ผลการ เลือกสมาชิกวุฒิสภา และผลการออกเสียงประชามติ

(๙) ส่งเรื่องให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี สั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการ ใช้ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๑๐) ควบคุมการจัดการออกเสียงประชามติ หรือสั่งให้มีการจัดการออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กระทำการเชิงญาติให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๒๐	ลำดับที่ ๔ (๒)
	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๒๑	ลำดับที่ ๙
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๒๔	ลำดับที่ ๒๒
	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๓๐	ลำดับที่ ๔๘ (๒)
พรรคการเมือง	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๔๔	ลำดับที่ ๖๒
ประชาชน	เล่มที่ ๕	หน้าที่ ๘๖	ลำดับที่ ๙ (๖)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายกฤต ไกรจิตติ กรรมาธิการ ได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙ (๙) ดังนี้

“(๙) ส่งเรื่องให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี และอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง และสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการ ใช้ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

โดยมีเหตุผล เพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ภาค ๓ หมวด ๑ การปฏิรูปการดำเนินคดีกับนักการเมือง (๒) (๓) ที่ให้ฟ้องคดีเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์และฎีกาไปที่ศาลฎีกา

พลโท นาวัน ดำริกาญจน์ โฆษกกรรมาธิการ ได้ขอเพิ่มความ (๓/๒/๕-๑) ๙ (๑๑) ดังนี้

“(๑๑) เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างชุดความรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง และดำเนินการเผยแพร่ให้เกิดความเข้าใจที่สอดคล้องกันอย่างทั่วถึง ”

โดยมีเหตุผล เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจระบบประชาธิปไตยให้กับผู้เลือกตั้งทุกคนอย่างจริงจัง และทั่วถึง รวมถึงผู้สมัครเลือกตั้งให้เข้าใจกติกาของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ โดยเฉพาะข้อห้าม

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการการ

ประธานกรรมการการได้ชี้แจงว่า มาตรานี้เป็นกรนำความในมาตรา ๒๓๖ ถึง มาตรา ๒๔๐ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาบัญญัติไว้ในมาตราเดียว ทั้งนี้มีการเพิ่ม (๕) ขึ้น ใหม่โดยให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ควบคุมมีหน้าที่ที่จะควบคุมแล้วสั่งให้กรรมการ ดำเนินการจัดการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากพื้นที่ชั่วคราว ถ้าเห็นว่ามีคามไม่เป็นกลาง เพื่อให้การ เลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ใน (๑๐) คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมการจัดการออก เสียงประชามติแต่ไม่ได้จัดให้มีการออกเสียงประชามติเอง และวรรคสอง ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ ซึ่งหลักการดังกล่าว เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๘ และสภาปฏิรูปแห่งชาติ เสนอภายใต้แนวคิดที่ว่าทุกองค์กรต้องอยู่ภายใต้การประเมินทั้งสิ้น

ประธานกรรมการการได้กล่าวว่า มาตรานี้มีหลักการเหมือนกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่มีการเพิ่ม หลักการใหม่ตามความใน (๕) และความในวรรคท้ายและขอให้ประชุมพิจารณาเป็นรายอนุมาตรา

อนุมาตรา (๑) ประธานกรรมการการได้กล่าวว่า ใน (๑) มาจากหลักการในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไม่มี กรรมการการแสดงความเห็น

อนุมาตรา (๒) ประธานกรรมการการได้กล่าวว่า ใน (๒) มาจากหลักการในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เช่นกัน ไม่มีกรรมการการแสดงความเห็น

อนุมาตรา (๓) มีกรรมการการแสดงความเห็นดังนี้

- อำนาจหน้าที่ใน (๓) เป็นเรื่องการควบคุมการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง แต่ในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยพรรคการเมือง จึงขอสอบถามว่า กกต. สามารถจัดการในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองซึ่งไม่ได้ กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้หรือไม่

ประธานกรรมการการได้กล่าวว่า กกต. สามารถจัดการในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองได้ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

อนุมาตรา (๔) ประธานกรรมการการได้กล่าวว่า ใน (๔) มาจากหลักการในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เช่นกัน แต่ได้ใช้คำว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แทนคำว่า ข้าราชการ พนักงานลูกจ้างของหน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามรัฐตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไม่มีกรรมการการแสดงความเห็น

อนุมาตรา (๕) มีกรรมวิธีการแสดงความเห็นดังนี้

- สอบถามว่าความใน (๕) นั้นหมายความว่าให้ กกต. เป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งให้จัดการเลือกตั้งหรือสั่งย้ายข้าราชการ แม้หน่วยงานที่จัดการเลือกตั้งจะเป็นหน่วยงานอื่นก็ตามแต่งบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวเป็นของ กกต. ใช่หรือไม่และ กกต. มีอำนาจในการควบคุมดูแลการจัดการเลือกตั้งด้วยใช่หรือไม่ รวมทั้งได้เสนอให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง การขอความร่วมมือหรือการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับมาตรานี้หรือไม่ และขอให้มีการเพิ่มความให้ครอบคลุมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคประชาสังคมด้วย

- สอบถามว่าหากเป็นกรณีประชาชนที่มาทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแล้วจะถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งตาม (๕) หรือไม่ หากเป็นกรณีข้าราชการตาม (๕) ได้ถูกดำเนินการทางวินัยด้วยแล้ว กกต. หรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยกับบุคคลดังกล่าว

- เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับจะทำให้เกิดองค์กรใหม่ เช่น สมัชชาพลเมืองซึ่งอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งได้ หากไม่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนจะไม่สามารถโยกย้ายองค์กรดังกล่าวได้ และสอบถามว่าความใน (๕) นั้น หมายถึงคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามคำสั่งของ กกต.หรือไม่ และขอให้กำหนดความอย่างชัดเจนว่าคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่ได้ดำเนินการในลักษณะที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของ กกต.

- วิธีการปฏิบัติในการสั่งให้ปฏิบัติหรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ และการย้ายข้าราชการตาม (๕) เป็นอย่างไร และคำสั่งในเรื่องดังกล่าวของ กกต. นั้นต้องผ่านการพิจารณาของต้นสังกัดของบุคคลตาม (๕) หรือไม่ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้แล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง

- การลงโทษข้าราชการนั้นเป็นไปตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎระเบียบในเรื่องวินัยของสำนักงาน กพ. และจะถูกสอบสวนโดยผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า การดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรับสมัครเลือกตั้ง การตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร การประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ การพิมพ์บัตรเลือกตั้ง การติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามที่มีการเสนอ เป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต. โดยให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการจัดหน่วยเลือกตั้ง จัดให้มีการลงคะแนนและนับคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งจะนำรายละเอียดไปกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แต่งบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นของ กกต. สำหรับการสั่งบุคคลนั้น ต้องพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งหรือไม่ หากเป็นเจ้าหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งก็อยู่ในความหมายของ (๕) แต่หากเป็นประชาชนทั่วไปแล้ว กกต. จะไม่มีอำนาจสั่งประชาชนได้และคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งจะดำเนินการตามระเบียบที่ กกต. ได้กำหนดไว้และสามารถเพิ่มความให้เกิดความชัดเจนได้เพื่อไม่ให้ กกต. มีอำนาจในการสั่งการได้ทุกเรื่อง มิฉะนั้น จะทำให้ กกต. เป็นผู้จัดการเลือกตั้งเสียเอง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่า กรณีประชาชนที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นการทำหน้าที่โดยใช้อำนาจของรัฐจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ก.ก.ต.จึงมีอำนาจในการสั่งให้ปฏิบัติหรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยมาตรานี้มีความเชื่อมโยงกับมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ พรรคสามซึ่งจะเกี่ยวกับการลงโทษบุคคล โดยในการย้ายบุคคลชั่วคราวตาม (๕) โดยหลักการแล้วให้อำนาจโดยตรงในการย้ายบุคคลและจะกำหนดเรื่องดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องรายละเอียดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สำหรับเรื่องอำนาจในการสั่งลงโทษบุคคลใน (๕) นั้นยังคงเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าว แต่ กกต. จะเป็นผู้ดำเนินการในการตั้งกรรมการสอบสวนและให้มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาในการลงโทษ

อนุมาตรา (๖) มีกรรมวิธีการแสดงความคิดเห็นดังนี้

- สอบถามว่า หากปรากฏว่า กกต. หรือ กกต.จังหวัดได้ทราบหรือพบเห็นกรณีตาม (๖) ด้วยตนเองจะสามารถสืบสวนสอบสวนตาม (๖) ได้หรือไม่ และขอให้เพิ่มความใน(๖)ให้รวมถึงกรณี กกต. พบเห็นกรณีตาม (๖) ด้วยตนเองเพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

- เห็นว่าสามารถเพิ่มความเป็น “หรือเมื่อมีกรณีคัดค้านหรือเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้ง” ได้และขอสอบถามว่าความว่า “เพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาด” มีความหมายเพียงใดและสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนศาลหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่า มาตรานี้ได้กำหนดอำนาจของ กกต. ว่ามีอำนาจอะไรบ้าง หาก กกต. หรือ กกต. จังหวัดเป็นผู้พบเห็นเองก็สามารถดำเนินการตาม (๖) ได้ซึ่งรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวควรไปกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ในส่วนความว่า “เพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาด” เป็นเพียงการพิจารณาและการวินิจฉัยเบื้องต้น ความดังกล่าวเป็นถ้อยคำทางกฎหมาย เป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้ที่ถูกวินิจฉัยมีสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลได้

อนุมาตรา (๗) มีกรรมวิธีการแสดงความคิดเห็นดังนี้

- เมื่อได้กำหนดให้วุฒิสภามาจากการสรรหาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งตามอนุมาตรา (๗) หรือไม่

- สาเหตุของการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามความใน (๗) เป็นอย่างไรและให้ใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้นหรือไม่

- การสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น หมายถึง การให้ใบเหลืองของ กกต. และสาเหตุของการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้นอยู่ใน (๗) ที่กำหนดไว้ว่า “เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า กกต. ต้องมีอำนาจเพื่อดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่ได้กำหนดไว้และมีหน้าที่ในการตรวจคุณสมบัติด้วย สำหรับการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นหน้าที่ของ กกต. ในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่า สำหรับใน (๗) เป็นกรณีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งและกรณีการสั่งให้ดำเนินการใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเนื่องจากในกรณีสมาชิกวุฒิสภาไม่สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้

อนุมาตรา (๘) ไม่มีกรรมการแสดงความเห็น

อนุมาตรา (๙) มีกรรมการแสดงความคิดเห็นดังนี้

- เห็นว่าความใน (๙) ตามร่างรัฐธรรมนูญเดิมนั้นมีเหมาะสมอยู่แล้วและเห็นว่าเมื่อได้กำหนดให้มีการพิจารณาเรื่องดังกล่าวในศาลอุทธรณ์เพียงชั้นเดียวจึงไม่สามารถมีการอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลฎีกาได้อีก

- นายกฤต ไกรจิตติ กรรมการ ผู้ขอแก้ไขให้ความเห็นว่า ตามข้อเสนอของสภาปฏิรูปแห่งชาติในเรื่องการปฏิรูปการดำเนินคดีของนักการเมือง ข้อ ๒ ให้คดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้อยู่ในอำนาจศาลอุทธรณ์และเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ถือเป็นที่สุด และข้อ ๓ ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตั้งคณะผู้พิพากษาจำนวน ๕ คนเป็นรายคดีเพื่อพิจารณาพิพากษาหรือวินิจฉัยคดีเลือกตั้งของนายกรัฐมนตรี เห็นว่าในคดีทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นมีโทษทางอาญาซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการกระบวนการยุติธรรม การตัดสิทธิจะเป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากศาลมีคำพิพากษาและคดีทุจริตการเลือกตั้งที่เป็นคดีอาญานั้นสามารถอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวแล้วและเห็นตามคณะกรรมการที่กำหนดให้ศาลอุทธรณ์เพียงชั้นเดียวให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวโดยไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวด้วย กรณีคดีเลือกตั้งจะดำเนินการแยกฟ้องคดี หากเป็นการฟ้องคดีเพื่อขอให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะให้พิจารณาโดยศาลชั้นเดียว หากเป็นคดีเลือกตั้งที่เป็นคดีอาญาต้องดำเนินการฟ้องคดีแบบทั่วไปปกติและสามารถฎีกาต่อศาลฎีกาได้

- ในคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งนั้นได้มีการพิจารณาแล้วในมาตรา (๓/๑/๓) ๔ โดยให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าว จึงเห็นว่าคณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วว่า หากเป็นคดีเลือกตั้งในระดับชาติให้ศาลอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณา หากเป็นคดีเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้ศาลอุทธรณ์ภาคเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่เปลี่ยนจากศาลฎีกาเป็นศาลอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณาพิพากษา

- ขอแก้ไขความเป็น “(๙) สงวนไว้ให้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณีสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการ ใช้อื้อสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” และในมาตรา (๓/๑/๓) ๔ วรรคท้ายได้กำหนดไว้ว่า วิธีพิจารณาและการพิพากษาคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว

อนุมาตรา (๑๐) ไม่มีกรรมวิธีการแสดงความเห็น

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจงว่า กรรมวิธีการได้เสนอให้เพิ่มเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนโดยเฉพาะภาคเอกชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงได้นำความของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ (๘) บางส่วนมากำหนดเพิ่มเป็นอนุมาตรา (๑๑) เป็นดังนี้

“(๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน”

อนุมาตรา (๑๑) มีกรรมวิธีการแสดงความเห็นดังนี้

- ควรสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน ภาคเอกชน ให้เข้ามาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งของ กกต. หรือในกิจการการดำเนินงานของ กกต.

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า คำว่า “องค์กรเอกชน” ใน (๑๑) มีความหมายรวมถึงภาคเอกชน ชุมชน ประชาสังคมด้วย

- ควรกำหนดให้ กกต. มุ่งเน้นดำเนินการในเรื่องการควบคุมการเลือกตั้งหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและได้รับทราบจาก กกต. เองไม่ต้องดำเนินการในการรวบรวมรายชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน จึงขอให้กำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และได้มีการพิจารณาในเรื่องความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากการศึกษาของหน่วยงานของรัฐซึ่ง กกต. เคยจัดการศึกษาให้กับนักการเมืองทำให้เกิดปัญหาในหลายเรื่อง กกต. ไม่ควรมาดำเนินกิจกรรมในลักษณะดังกล่าว การจัดหลักสูตรให้กับนักการเมืองจะทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์และทำให้ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยต่อการจัดการเลือกตั้งได้

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจงว่า หากกำหนดไว้ว่าเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง จะทำให้มีความหมายที่แคบเกินไป เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการควบคุมการเลือกตั้ง ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาและดำเนินการในเรื่องประชามติด้วย

- ขอให้เพิ่มความโดยกำหนดให้ กกต. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่สอดคล้องกันอย่างทั่วถึงและเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม

- ความใน (๑๑) ที่ได้มีการยกร่างเพิ่มเข้ามามีความเหมาะสมและมีความชัดเจนอยู่แล้ว คำว่า “องค์กรเอกชน” นั้นมีความหมายที่ครอบคลุมและสามารถบันทึกในเจตนารมณ์เพิ่มเติมได้และความว่า “ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง” เป็นความหมายที่กว้างรวมถึงเรื่องการเลือกตั้ง จิตสำนึก การเมือง การถอดถอนด้วย ความดังกล่าวจึงมีความหมายที่ครอบคลุมแล้ว

- ขอแก้ไขเป็น “ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง” เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความหมายที่กว้างกว่าซึ่งรวมถึงกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย

- การกึ่งในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมไม่ควรเป็นหน้าที่หลักของ กกต. และควรกำหนดให้เป็นหน้าที่เสริมมากกว่าและขอให้แก้ความใน (๑๑) โดยใช้คำว่า “ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” แทนความเดิม เนื่องจากเห็นว่าจะมีการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นหน้าที่ของสภาพัฒนาการเมืองมากกว่าเป็นหน้าที่ของ กกต. ซึ่งมีปัญหาในการปฏิบัติและควรกำหนดหน้าที่ของ กกต. ในการจัดการเลือกตั้ง การตรวจสอบคุณสมบัติ การควบคุมการหาเสียงหรือหน้าที่อื่นไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือให้บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ไว้มากกว่าการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ เห็นว่า ควรกำหนดไว้ แต่ต้องชัดเจนว่าไม่ใช่เพียงการจัดการอบรมดูงานต่างประเทศ ดังนั้นถ้าจะเขียนไว้ใน (๑๑) ว่า “อำนาจอื่น ๆ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ส่วนการที่จะบัญญัติอย่างไรบ้างควรจะเป็นเจตนารมณ์ เช่น ถ้าจะมีการสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการดำเนินการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็เขียนให้ละเอียด แต่ไม่ใช่การฝึกอบรมให้การศึกษาอย่างที่หน่วยงานอื่นทำกันซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการกระตุ้นให้มีการลงไปในพื้นที่ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิรูปและสร้างความปรองดองประสานความขัดแย้งระหว่างสื่อเหลือง สื่อแดง หรือลงไปในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาว่าการเลือกตั้งไม่ใช่เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เรื่องระบบอุปถัมภ์หรือเรื่องของการซื้อขาย ซึ่งการเขียนไว้ในกฎหมายลำดับรองนั้นจะสามารถเขียนได้ละเอียด

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- ใน (๕) คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งควรมีภาคประชาชนร่วมด้วย นอกเหนือจากข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

- ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งเขียนเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนว่าให้องค์กรเอกชนสามารถแจ้งความจำนงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในการที่จะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและคณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะมีคำสั่งให้เข้าร่วมดำเนินการในการตรวจสอบการเลือกตั้งได้ทุกขั้นตอน

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ เห็นว่า ควรระบุไว้ในเจตนารมณ์ว่าในกฎหมายลำดับรองจะมีสิ่งใดบ้าง

- การที่จะกำหนดเรื่องใดไว้ในเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญนั้นต้องมีความชัดเจน

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการกล่าวว่า การกำหนดไว้ใน (๑๑) ว่า “เป็นการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” แม้ว่ารัฐธรรมนูญนี้จะไม่ได้เขียนเหมือนกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ แต่ก็สามารถไปออกกฎหมายลำดับรองว่าให้ทำการศึกษาอบรมได้อยู่เช่นเดิมเพราะถ้อยคำที่เขียนได้เปิดกว้างไว้

- หากเขียนกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าห้ามมิให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น เป็นเรื่องของการจัดการมากกว่า ไม่ควรเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ มิฉะนั้นต้องยกตัวอย่างไว้จำนวนมากในเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ เสนอให้นำข้อความตาม (๑๑) ใส่ไว้ในเจตนารมณ์และขยายความให้ชัดเจนว่า ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการศึกษอบรรณิกเช่นที่หน่วยงานอื่น ๆ จัดให้มี ซึ่งเป็นการศึกษอบรรณิกไม่ใช่เพื่อประชาชน แต่เป็นการศึกษอบรรณิกอื่น ๆ

- กรรมการแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะระบุเจาะจงหรือไม่ว่าไม่ให้ กต. จัดการศึกษอบรรณิก โดยขณะนี้หน่วยงานที่จัดการศึกษอบรรณิกมีได้มีแต่เฉพาะ กต. แต่มีหน่วยงานอื่น ๆ อีกจำนวนมาก ดังนั้น หากเขียนในเจตนารมณ์ว่าเฉพาะแต่ กต. นั้นจะเป็นการเจาะจงมากเกินไป

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ กล่าวว่า การจัดการอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเมืองนั้นยังมีความสำคัญในแง่ของการสร้างกระแสการเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดทำอย่างมีกิจลักษณะ ดังนั้น ถ้ามีหน่วยงานใดสามารถกระทำได้ และมี กต. สนับสนุนไม่น่าจะมีปัญหา แต่การที่จะเขียนไว้ที่ใดนั้นควรมีความชัดเจน ซึ่งไม่ขัดข้องกับการที่จะเขียนไว้ในกฎหมายลำดับรองเพราะสามารถเขียนได้อย่างละเอียดแต่ถ้าหากเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นจะเขียนไว้ได้สั้น

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- กต. เป็นองค์กรอิสระที่ต้องคงไว้ซึ่งความสุจริตและเที่ยงธรรมในการควบคุมการเลือกตั้ง พิจารณาวินิจฉัยคดีทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ดังนั้น กต. ต้องมีความสามารถและเวลาที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่ การให้ กต. เปิดหลักสูตรที่ให้นักการเมืองเข้าไปเรียนได้และทำให้มีความสัมพันธ์กับ กต. เป็นการส่วนตัวนั้น จะทำให้ กต. ให้คุณให้โทษกับนักการเมืองเป็นไปได้ยากต่างกับการที่หน่วยงานอื่นจัด เพราะมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตย

- เรื่องนี้เป็นเรื่องรายละเอียดในการที่จะกำหนดว่าควรจัดการศึกษอบรรณิกหรือไม่ เพราะถ้าหากกล่าวถึงการที่ กต. จัดหลักสูตรแต่ก็มีอีกหลายหน่วยงานที่อำนวยความสะดวกเช่นกันที่จัดหลักสูตร จึงไม่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

- มีการกล่าวถึงกันมากในประเด็นนี้ว่าการที่มีหน่วยงานจัดการอบรมนั้น มิได้มีแค่ กต. เท่านั้น ดังนั้น ควรกำหนดหลักการไว้ในรัฐธรรมนูญให้เป็นหลักการทั่วไป มิได้เจาะจงเพียงองค์กรใดองค์กรหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงว่าการจัดการศึกษอบรรณิกต้องไม่ส่งผลในการทำให้เกิดความไม่เที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ รองประธานกรรมการ คนที่สาม ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ กล่าวว่า ประเด็นนี้มีการกล่าวถึงแล้วเช่นกัน ซึ่งศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธานกรรมการ เคยกล่าวให้นำไปกำหนดไว้ในหมวดการปฏิรูป โดยเขียนให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดควรทำเรื่องนี้หน่วยงานใดไม่ควรทำ

นายไพบุลย์ นิติตะวัน กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๘ ได้แสดงความเห็นว่า วรรคสองของมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙ นี้เดิมทางคณะอนุกรรมการเสนอให้เป็นหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ประเมิน แต่การเสนอใหม่เป็นคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาตินั้น เป็นไปตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง ซึ่งเสนอว่าให้มีคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ เมื่อเปลี่ยนเป็นคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติแล้วคงจะต้องมีการจัดตั้งตามกฎหมาย จึงขอหารือกับฝ่ายเลขานุการว่า คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติจะเขียนไว้ที่ส่วนใดและจะมีลักษณะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไร

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการกล่าวว่า เรื่องคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาตินั้น ได้มีแนวคิดว่าจะเขียนไว้ในภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดีและสถาบันทางการเมือง หมวด ๑ ระบบผู้แทนที่ดีและผู้นำทางการเมืองที่ดี โดยเขียนว่า “ให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติมีหน้าที่ประเมินผลการวางตนของผู้นำทางการเมือง ผู้นำภาครัฐ พรรคการเมือง กลุ่มการเมืองต่าง ๆ แล้วประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งจะมีการออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่งกำหนดองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ

นายไพบุลย์ นิติตะวัน กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณากรอบการจัดทำรัฐธรรมนูญ คณะที่ ๘ ได้แสดงความเห็นว่า ในร่างเดิมที่อภิปรายในคณะอนุกรรมการมีการเน้นว่า ผลของการประเมินจะต้องมีการเผยแพร่ผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป แต่ในฉบับนี้ใช้ว่า “ประกาศผลการประเมิน” ซึ่งกังวลว่าจะแตกต่างกันเพราะการประกาศผลการประเมินนั้นอาจจะกลายเป็นการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่อยู่ในวงแคบ หากใช้คำว่า “เผยแพร่” ประกอบด้วยก็จะทำให้ครอบคลุมถึงการเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง จึงเสนอให้ใช้คำว่า “ให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติประกาศและเผยแพร่ผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบโดยเป็นการทั่วไปและแจ้งให้คณะกรรมการเลือกตั้งทราบ”

- กรรมการได้แสดงความเห็นว่า ขึ้นอยู่กับการกำหนดรูปแบบในหมวดนั้นว่าจะออกแบบไหน ถ้าคณะกรรมการประเมินผลมาจากระบบนิติบัญญัติกรรมการนี้ก็ Accountable ต่อระบบนิติบัญญัติ ซึ่งขึ้นอยู่กับการกำหนดรูปแบบหมวดที่ ๒

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ กล่าวว่า แม้ความในวรรคสองจะเขียนว่า “ประกาศผลให้ทราบเป็นการทั่วไป” แต่มีคำว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ถ้าเจตนากรณีใช้คำว่าประกาศผล คือ ๑. ประกาศ ๒. นำไปเผยแพร่ ๓. นำเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต กฎหมายลำดับรองก็สามารถเขียนตามนั้นได้

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตาม มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘ วรรคสอง รวมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งและการดำเนินการใด ๆ

ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของรัฐในการสนับสนุนให้การเลือกตั้งมีความเสมอภาค และมีโอกาสทัดเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ซึ่งร่วมกันปฏิบัติหน้าที่คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามมาตรา (๒/๔/-) ๑๒ โดยคำนึงถึงการรักษาประโยชน์ของรัฐ และคำนึงถึงความสุจริตเที่ยงธรรม ความเสมอภาค และโอกาสทัดเทียมกันในการเลือกตั้ง

(๓) กำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง การสนับสนุนทางการเงินโดยรัฐ การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งการตรวจสอบบัญชีทางการเงินของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง โดยเปิดเผย และการควบคุมการจ่ายเงินหรือรับเงินเพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

(๔) มีคำสั่งให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) มีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้อง หรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกจากพื้นที่ชั่วคราว เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๖) ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๘ วรรคสอง หรือเมื่อมีกรณีที่มีการคัดค้านหรือเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๗) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้ดำเนินการใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานั้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๘) ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และผลการออกเสียงประชามติ

(๙) สงวนไว้ให้ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี สั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการ ใช้ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๑๐) ควบคุมการจัดการออกเสียงประชามติ หรือสั่งให้มีการจัดการออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๑๑) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งจากข้าราชการในแต่ละกระทรวง กระทรวงละหนึ่งคน ทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการจัดการเลือกตั้งไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้นั้น ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีมติว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งรายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัย ให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้นั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่กระทบเตือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน (ไม่มี)

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการชี้แจงว่า มาตรานี้เป็นหลักการที่กำหนดขึ้นใหม่ ความในวรรคแรกเป็นการกำหนดให้ปลัดกระทรวงตามที่กำหนดแต่งตั้งข้าราชการในแต่ละกระทรวงเพื่อทำหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ความในวรรคสองเรื่องคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งต่าง ๆ ให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วรรคสามเป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการสอบสวนทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามวรรคหนึ่ง ว่ามีการดำเนินการที่เป็นความผิดทางวินัยหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติอย่างไรแล้วก็ให้ส่งรายงานนั้นไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการตามระเบียบของหน่วยงานนั้นต่อไป แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาของผู้กระทำการดังกล่าวซึ่งเป็นหลักการใหม่

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พลโท นาวิน ดำริกาญจน์ โฆษกกรรมาธิการ ขอแก้ไขร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งจากข้าราชการในแต่ละกระทรวง กระทรวงละหนึ่งคน ทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการจัดการเลือกตั้งไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้นั้น ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีมติว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งรายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัย ให้ถือว่ารายงานเอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้นั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

นางฉวีลาดี บุรีกุล กรรมาธิการ ขอแก้ไขร่างมาตรา มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑๐ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งจากข้าราชการในแต่ละกระทรวง กระทรวงละหนึ่งคน และตัวแทนภาคประชาชนที่มาจากสภาพลเมืองจำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการ
จัดการเลือกตั้งไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการสอบสวนทาง
วินัยผู้นั้น ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีมติว่าผู้นั้นได้
กระทำความผิดวินัยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งรายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งความเห็น
ไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ
โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัย ให้ถือว่ารายงาน
เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการ
สอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้นั้น แล้วแต่กรณี
ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

โดยมีเหตุผลเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- หากมีตัวแทนของภาคประชาชน ซึ่งอาจเรียกว่าสมาชิกคุณธรรม สมาชิกพลเมือง จะเป็นองค์ประกอบ
ที่ทำให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น แต่ต้องพิจารณาว่าระหว่างสมาชิกพลเมืองกับสมาชิกคุณธรรม ส่วนใดจะมี
ความเป็นไปได้มากกว่า ประเด็นสำคัญคือ ภาคประชาชนต้องเข้ามาร่วมเป็นองค์ประกอบอยู่ในคณะกรรมการนี้
ทุกระดับ

- ส่วนนี้ควรนำไปกำหนดเป็นรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
เลือกตั้ง ข้อสังเกตคือ คณะกรรมการชุดนี้จะมีอยู่อย่างถาวรหรือถูกตั้งขึ้นเฉพาะกรณีมีการประกาศให้มีการ
เลือกตั้งทั่วไป

หากไม่ตั้งอยู่อย่างถาวรก็มีข้อสังเกตว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกครั้งต้องให้คณะกรรมการ
ชุดนี้มาประชุมหรือดำเนินการใด อีกทั้งกลไกนี้เป็นกลไกถาวรในกฎหมายเลือกตั้งหรือประกาศที่มีอำนาจ
อยู่เฉพาะช่วงเวลาที่ มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเลือกตั้ง เนื่องจากจะครอบคลุมไปถึงอำนาจว่าด้วยการ
สั่งการของ กกต. ข้าราชการทั้งหมดด้วย

- กรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง (กกต.) ต้องมีอยู่ตลอดไป
ใช่หรือไม่ และหากมีอยู่ตลอดไปองค์กรนี้จะป็นองค์กรอิสระหรือขึ้นกับหน่วยงานใด ซึ่งจะมีผลเกี่ยวกับ
บุคลากร สถานที่ งบประมาณ และที่สำคัญคือ จะกลายเป็น กกต. อีกชุดหนึ่งหรือไม่

- จากการชี้แจงของฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ จะกำหนดให้ปลัดกระทรวงส่งตัวแทน
มาอยู่จนกว่าจะเปลี่ยนคนออกไป ดังนั้น กรรมการชุดนี้คือ คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง
ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ประจำ และมีหน้าที่หลักคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งประจำ

จังหวัดและเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปก็จะมีควมรับผิดชอบในการกำกับดูแลเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขตซึ่งเป็นภารกิจหลักที่แตกต่างกับ กกต. ส่วนบุคคลเหล่านี้ เช่น กระทรวงกลาโหมส่งมาอาจจะเป็นรองปลัดหรือที่ปรึกษามาทำหน้าที่ในองค์คณะนี้ซึ่งจะได้มีการเลือกกันเป็นประธาน ๑ คน สำนักงานควรจะมีอยู่ที่กระทรวงที่ประธานทำงานอยู่ อำนาจหน้าที่จึงแตกต่างกับ กกต. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในปัจจุบัน เพราะหน้าที่หลักคือการจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับจังหวัด ๗๗ จังหวัดและกำกับดูแลในเรื่องการแต่งตั้งบุคลากรต่อ ๆ ไป

ส่วนข้อเสนอในเรื่องกระทรวงทั้ง ๗ กระทรวงรวมถึงองคตพยพองค์กรด้านเอกชนนั้น หากจะตัดออกก็ต้องตัดปลัดกระทรวงคมนาคมกับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีออก ส่วนอีก ๕ หน่วยงานมีบุคลากรในระดับพื้นที่มากพอโดยอาจจะเพิ่มภาคเอกชน เช่น สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติโดยให้ส่งผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามา

- มาตรฐานกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง แต่ความจริงตัวคณะกรรมการนี้ไม่สามารถดำเนินการได้ ผู้ปฏิบัติจริง ๆ คือจังหวัด จึงควรให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหลักแล้วให้หน่วยงานอื่นเข้าร่วมจะง่ายต่อการปฏิบัติมากกว่า และมีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการตามมาตรฐานจะมีหน้าที่กระทำการใด เพราะการกำหนดนโยบายมาตรการต่าง ๆ ล้วนอยู่ที่ กกต. ทั้งสิ้น

- คณะกรรมการการเลือกตั้งตามแบบที่ร่างนี้ควรเปลี่ยนชื่อเป็นคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบและกำกับการเลือกตั้งหรือไม่ มิฉะนั้น อาจจะสับสนกับคณะกรรมการที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ควรให้ทั้งสองส่วนแยกจากกัน

- องค์ประกอบมาตรฐานไม่ควรมีเพียงข้าราชการ เมื่อจะปฏิรูปแล้วควรมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการที่สำคัญเช่นนี้ โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิจากสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพราะได้วางหลักว่า สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติคือ ผู้ที่ตรวจในเรื่องจริยธรรม

- มาตรฐานสามารถพิจารณาได้ดังนี้

๑. การเลือกตั้งทั่วไป
๒. การเลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓. การออกเสียงประชามติ

การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ในกรณีข้อเท็จจริงที่พิจารณาจากพื้นฐานการเลือกตั้งในระดับจังหวัดและท้องถิ่นนั้นไม่พื้นที่จะเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะว่าเป็นราชการส่วนภูมิภาค ส่วนคณะกรรมการที่จะให้มีภาคเอกชนเข้ามาด้วยนั้น สามารถดำเนินการได้ในระดับจังหวัดอยู่แล้ว เพราะหากไม่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายในเชิงปฏิบัติการก็จะขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด (ในกรณีการเลือกตั้งทั่วไป) ส่วนการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นเดิมเป็นการเลือกตั้งโดยมีข้าราชการส่วนท้องถิ่นเข้าไปดำเนินการ หากโอนอำนาจมาให้ส่วนภูมิภาคก็ควรจะเป็นจังหวัดและอำเภออยู่เช่นเดิม แต่มีข้อสังเกตว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นจะแก้ไขอย่างไรจึงจะทำให้การแทรกแซงทางการเมืองที่มีมากกว่าการเลือกตั้งทั่วไปลดน้อยลงไป ส่วนกระบวนการก็เป็นไปตามที่ กกต. กำหนด เรื่องงบประมาณนั้นก็ควรระบุให้ชัดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

- คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่กำหนดรูปแบบไว้เช่นนี้นั้น เห็นว่าเพื่อทำหน้าที่บริหารบุคลากร ทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วยกระทรวงต่าง ๆ ที่เป็นผู้ที่อยู่ในระดับจังหวัดและทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่นให้เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำหลายหน่วยงานเข้ามาและอาจมีการเพิ่มเติมมากกว่านี้ เช่น องค์การตำรวจ สภาตรวจสอบภาคประชาชนซึ่งมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดของตนทำหน้าที่ในการตรวจสอบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้นหากกำหนดหน้าที่สภาตรวจสอบภาคประชาชนได้เช่นนั้นแล้ว เมื่อพิจารณาไปถึงส่วนนั้นสภาประชาชนน่าจะเป็นองค์ประกอบที่เข้ามาในส่วนนี้ แต่จะมีสภาพเมืองหรือไม่ ต้องพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

- ปัญหาของการเลือกตั้งคือ ผู้ซึ่งเป็นกรรมการทั้งหลายตั้งแต่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งจังหวัดและลงไปที่เขต ๒๔๐ เขต (กรณี ส.ส.) ประเด็นที่มีการกำหนดองค์ประกอบ ๖ - ๗ ท่านที่มาจากหน่วยราชการหลัก ๆ นั้น หากจะตัดออกควรตัดปลัดกระทรวงคมนาคม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีออก ส่วนที่เหลือนั้นเป็นหน่วยงานที่มีบุคคลในพื้นที่จำนวนมากทุกหน่วยงาน กรณีต่างก็กับเรื่องสภาตรวจสอบภาคประชาชน เพราะเป็นระดับจังหวัดหรือสมัชชาพลเมืองก็เป็นระดับจังหวัด ส่วนสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติเป็นระดับประเทศนั้นจะส่งผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาสมัชชาพลเมืองนั้นจะอยู่ใน กกต. จังหวัดก็ได้ หรืออาจได้รับเลือกไปเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขต ซึ่งต้องการให้คณะบุคคลเหล่านี้เลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าไปทำหน้าที่ใน ๒ ระดับนั้น เป็นอย่างน้อย คือระดับจังหวัดและระดับเขต และจากเขตจะไปหน่วยเลือกตั้งหน่วยละ ๙ คน ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือความโปร่งใสที่จะทำได้แต่ไม่สามารถกระทำได้โดยบุคคลคน ๆ เดียว ปัญหาการเลือกตั้งทั้งหมดที่ต้องแยกจาก กกต. คือการไม่ไว้วางใจผู้อำนวยการการเลือกตั้ง จึงต้องการองค์คณะมาบริหารจัดการ ทั้งนี้ กกต. กับคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งต้องมีหน้าที่แยกกันโดยสิ้นเชิง

- ควรให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหลักในการจัดการเลือกตั้ง เป็นประธานและสำนักงานเลขาธิการ ส่วนกระทรวงอื่น ๆ ควรให้ทุกกระทรวงเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะแต่ละกระทรวงจะมีเจ้าหน้าที่ในกระทรวงของตนไม่ใช่เฉพาะกระทรวงหลักตามที่เขียนมาในร่างมาตรานี้

การให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมด้วยนั้นเป็นเรื่องที่ดี โดยภาคเอกชนที่เห็นว่าน่าจะเกี่ยวข้องก็คือสภาพลเมือง อีกทั้งคณะกรรมการประเมินผลก็จะต้องเข้ามาร่วมด้วย สำหรับภาคเอกชนทั้งสามส่วน คือสมัชชาคุณธรรม สมัชชาพลเมือง หรือสภาพลเมือง และคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาตินั้น ต้องการข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับที่มา องค์ประกอบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ของสมัชชาคุณธรรม สมัชชาพลเมือง และคณะกรรมการประเมินผลว่ามีอย่างไรบ้าง มิฉะนั้น หากพิจารณาไปก็ไม่สามารถเห็นโครงสร้างได้อย่างชัดเจน เพราะมีหลายมาตราที่เกี่ยวกับองค์กรเหล่านี้

- คณะกรรมการระดับชาตินั้น ควรที่จะมีการแต่งตั้งและควรเป็นรูปแบบกลไกร่วม ซึ่งในกลไกร่วมหรือการแต่งตั้งแต่ละครั้งจะตั้งกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานหรือตั้งสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในฐานะที่เป็นกลไกร่วมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ถ้าหากเป็นเช่นนี้ ก็จะเป็นการช่วยกระทรวงมหาดไทยด้วย

การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดตั้งการเลือกตั้งระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานราชการ ควรตัดในส่วนปลัดกระทรวงคมนาคมออก อีกทั้งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็มีความเกี่ยวข้อง ส่วนสำคัญคือ ต้องมีภาคประชาชน ตัวแทนจากภาคประชาชน และสถาบันการศึกษาขึ้นมาถ่วงดุลหน่วยงานราชการ เพื่อให้เกิดสมดุลที่เปิดกว้างให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ กลไกระดับชาตินั้น มีหน้าที่เพียงทำให้เกิดกลไกที่พื้นที่ การมีกลไกกลางที่สมดุลเพื่อให้เกิดกลไกพื้นที่ที่สมดุล คือ มีหน่วยงานราชการ องค์กรภาคประชาชน สถาบันการศึกษา และสื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถระบุไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หากมีสมดุล เช่นนี้ อาจกำหนดอายุของกรรมการที่จะทำงานร่วมกันในแต่ละพื้นที่ ๑ - ๒ ปี โดยในช่วง ๑ - ๒ ปี นั้น อาจดูแลรับผิดชอบในเรื่องของการเลือกตั้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเลือกตั้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะมีการตั้ง กลไกในแต่ละครั้งที่แตกต่างกัน ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ให้คณะกรรมการวางโครงสร้างร่วมกัน เช่น ใน ระดับจังหวัดก็อาจมีผู้ว่าราชการจังหวัดรับผิดชอบ

- ควรให้กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่หลักในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งโดยให้กระทรวง ทุกระทรวงเป็นกรรมการร่วม และตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถออกคำสั่ง เพื่อใช้ในเรื่องภารกิจในการเลือกตั้งได้ และที่สำคัญฝ่ายเลขาก็คือ กรรมการปกครอง

- การกำหนดกลไกเหล่านี้อาจจะทำให้เกิดปัญหาสองประการ คือ

๑. ในระดับประเทศอาจเป็นกลไกที่ใช้ระยะเวลาานานไม่ทันการณ์

๒. ระดับท้องถิ่นมีข้อสังเกตว่า จะทำอย่างไรให้กลไกนี้ตอบรับกับกลไกที่วางไว้ในส่วนของบรรดา ข้าราชการ ซึ่งมีองค์กรของภาคประชาชนเข้ามาทุกที่และต้องไม่มองข้ามเมื่อท้องถิ่นมีการเลือกตั้ง ก็จะมีเหมือนหนึ่งเป็นกรรมการถาวร ซึ่งจะเป็นปัญหาหรือไม่กับการที่กำหนดให้มีกลไกตรวจสอบของ ภาคประชาชน เพราะกลายเป็นผู้จัดการเลือกตั้งทำหน้าที่ตรวจสอบตนเองซึ่งในความเป็นจริงย่อมไม่มีการ ตรวจสอบตนเอง

- คณะกรรมการการเลือกตั้งมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งใน (๕) จะมีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกโดยสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ประเด็นคือ สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ และอีกประเด็นคือ เรื่องระยะเวลา ถ้าหากมีสมัชชาหลายสมัชชามากเกินไปจะทำให้การเลือกตั้งเกิดผล อย่างไร

นอกจากนี้ การตัดกระทรวงคมนาคมออก มีข้อพิจารณาคือ การจัดการเลือกตั้งนั้นในอดีต คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้จัดการพิมพ์บัตรเลือกตั้งแล้วจึงส่งไปตามพื้นที่ต่าง ๆ และเมื่อเลือกตั้ง เสร็จแล้วจะต้องมีการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งกลับมา ซึ่งไม่แน่ใจว่าจะเกี่ยวข้องกับกระทรวงคมนาคมหรือไม่

ประธานกรรมการสิทธิการกล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนำกระทรวงคมนาคมมากำหนดไว้ เพราะว่าเกี่ยวกับการขนส่งหรือเลือกตั้ง แต่มีกรรมการหลายท่านอภิปรายว่าไม่ควรเอาไว้จึงตัดออก ส่วนที่กรรมการเสนอให้เพิ่มทุกกระทรวงก็ไม่จำเป็นต้องเพิ่มในกรรมการใหญ่เพราะสามารถเพิ่มในระดับ พื้นที่ได้ กรณีผู้ทรงคุณวุฒิมีกรรมการเสนอว่า ควรใช้แค่สมัชชาคุณธรรมก็เป็นการเพียงพอ ส่วนสมัชชา พลเมืองควรนำไปกำหนดไว้ระดับพื้นที่คือ เป็นผู้สอดส่อง

- สมัชชาพลเมืองไม่ควรตัดออกจากมาตรานี้ แต่ต้องมีรูปแบบของการได้มาที่ไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ กรรมการชุดนี้ก็จะทำหน้าที่จัดการการเลือกตั้งในต่างประเทศด้วยหรือไม่ และในอนาคตจะนำเรื่อง เทคโนโลยีเข้ามาใช้กับการจัดการการเลือกตั้งด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่ สมัชชาคุณธรรมแห่งชาตินั้น สภาปฏิรูปแห่งชาติทำอยู่แล้ว จะนำรายละเอียดมาให้พิจารณา ส่วนสมัชชาพลเมืองนั้นกำลังดำเนินการทำออกมาในรูปแบบเอกสาร องค์กรเหล่านี้จะไม่สามารถเกิดได้ หากไม่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงต้องหาทางทำรายละเอียด ให้อยู่ในกฎหมายลำดับรองหรือถ้าไม่เกิดขึ้นทันทีก็ต้องเขียนบทเฉพาะกาลว่า ในวาระเริ่มแรกมิให้นำ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสมัชชาพลเมืองเข้ามาเป็นองค์ประกอบในมาตราต่าง ๆ ที่กำหนดไว้จนกว่าจะมีกฎหมายว่า ด้วยการนั้น

- ความชัดเจนบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติว่าจะมีบทบาทอย่างไร ในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ถ้ามีแนวคิดจะกำหนดให้สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ มีบทบาทในเชิงตรวจสอบ ไม่ควรบัญญัติให้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งดังเช่นความที่ปรากฏในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ พรรคหนึ่ง

- ในวรรคหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการบัญญัติให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและสมัชชาพลเมืองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง เนื่องจากบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งดำเนินการออกแบบเพื่อให้หน่วยดำเนินการไปจัดการเลือกตั้ง ดังนั้น จึงควรกำหนดให้สมัชชาพลเมืองมีส่วนร่วมในหน่วยดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอจะมีความเหมาะสมมากกว่าการกำหนดให้มีส่วนร่วมในระดับประเทศ เนื่องจากกระบวนการสรรหา มีขั้นตอนกระบวนการที่ยุ่งยากเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ

- การกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งเพื่อเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขชื่อของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ตรงกับภารกิจงานที่ทำให้มากขึ้นจะมีความเหมาะสมหรือไม่

- คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีความสำคัญการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการระดับจังหวัด การที่มีตัวแทนจากภาคประชาชนเป็นกรรมการซึ่งจะทำหน้าที่ในการอธิบายรายชื่อของประชาชนที่แต่ละจังหวัดเสนอในลักษณะส่วนผสมระหว่างกลุ่มภาคประชาชนในจังหวัดนั้น ดังนั้น การที่มีตัวแทนภาคประชาชนจะเกิดประโยชน์เกิดดุลยภาพในการพิจารณาอภิระดับจังหวัด จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสมัชชาพลเมือง

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจงว่า กรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งเช่นเดียวกับการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ใช้อำนาจรัฐ โดยในหลักการคณะอนุกรรมการได้ออกแบบให้คณะกรรมการที่ใช้อำนาจรัฐต้องถูกตรวจสอบการใช้

อำนาจรัฐด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งหลักการดังกล่าวได้บัญญัติหลักการรองรับไว้ในวรรคสามของร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งต้องถูกตรวจสอบทางวินัยด้วย

ดังนั้น ข้อเสนอที่ให้สมาชิกภาพเมืองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ต้องถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการประเมินผลและภาคประชาชนและถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในวรรคสามของร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ด้วย ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสนในกระบวนการตรวจสอบได้ ประกอบกับปัจจุบันประชาชนมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ โดยเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากสมาชิกวุฒิสภาแห่งชาติ และสมาชิกภาพเมืองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง เนื่องจากไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ควรให้เป็นองค์กรเชิงตรวจสอบที่กำหนดไว้ในส่วนคณะกรรมการสรรหาเท่านั้น ส่วนการทำหน้าที่ของตัวแทนภาคประชาชนในการทำหน้าที่ในองค์กรใด องค์กรหนึ่งอาจไม่เกิดประโยชน์และอาจเกิดปัญหาการในเรื่องตรวจสอบได้ แต่ควรกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ดังเช่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรกดำเนินการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม

สำหรับความเห็นที่เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ในประเทศอินเดีย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่คุ้มครองการเลือกตั้งไม่ได้เป็นผู้จัดการเลือกตั้ง ใช้คำว่า Election Commission เช่นเดียวกัน

ในวรรคสองของร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ให้บันทึกเจตนารมณ์ว่า ไม่ต้องการให้มีการตั้งกระทรวงเลือกตั้งหรือตั้งหน่วยงานราชการระดับกรมขึ้นใหม่หรือจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง แต่ให้ใช้กลไกเดิมของส่วนราชการที่มีอยู่เดิมแต่อาจมีการแต่งตั้งข้าราชการเพิ่มเติมเพื่อปฏิบัติงานด้านธุรการเท่านั้น

- ความในวรรคสามที่กำหนดว่า “ให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้นั้น” ในความหมายคือผู้กระทำ ซึ่งเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ สิ่งที่กระทำคือ การดำเนินการจัดการเลือกตั้งไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม โดยเห็นว่าการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นความผิดเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งซึ่งมีปรากฏในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต. โดยตรงที่มีบัญญัติไว้ในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๘ เชื่อมโยงกับร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๙ (๕) (๖) ในส่วนของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต. ถ้าจะให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้นั้นและหากพิจารณาได้ว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยให้ส่งเอกสารไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาลงโทษทางวินัยโดยไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวนอีก ในประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องการจัดการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม เป็นการกระทำความผิดกฎหมายหลายบท ประการแรกผิดกฎหมายเลือกตั้ง และผิดวินัยตามกฎหมายข้าราชการพลเรือนด้วย ซึ่งอาจเป็นความผิดฐานไม่ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่รักษาเกียรติยศความเป็นข้าราชการ กำหนดให้ กกต. เป็นผู้สอบสวนและเป็นผู้พิจารณาโทษวินัยซึ่งอยู่ในกฎหมายข้าราชการพลเรือนไว้

อย่างชัดเจนอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการตั้งกรรมการสอบ การพิจารณาและการกำหนดโทษทางวินัย รวมถึงการอุทธรณ์ หน่วยงานต้นสังกัดมีอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว แต่ถ้าเพิ่มอำนาจให้ กกต. อีก เกรงว่าไม่ต่างกับการเพิ่มอำนาจหรือขยายอำนาจให้แก่ กกต. ไม่ต่างกับการกำหนดให้ กกต. มีฐานะเป็นกระทรวงการเลือกตั้งหรือไม่ ในส่วนของวินัยเห็นว่าควรเป็นต้นสังกัดที่จะมีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายข้าราชการพลเรือน

- สืบเนื่องจากที่อภิปรายในวาระหนึ่ง ความชัดเจนในเรื่องขอบเขตอำนาจของ กกต. ในการควบคุมการเลือกตั้งว่ามีอำนาจในช่วงประกาศพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้งใช่หรือไม่ ถ้ากรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาในพระราชกฤษฎีกา กกต. ไม่มีอำนาจในการสั่งส่วนราชการต่างๆ ใช่หรือไม่ ซึ่งโยงกับวินัยกรณีความผิดเกิดขึ้นภายหลังหรือค้นพบภายหลังเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้ว อำนาจในการสอบสวนวินัยข้าราชการจะอยู่ที่ กกต. หรือไม่

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจง ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาเรื่องการให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการเคยเป็นปัญหาในกฎหมาย ป.ป.ช. กรณีเรื่องทุจริตผิดวินัย ซึ่งท้ายที่สุดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงบัญญัติให้หน่วยงานผูกพันตามความผิดตามที่ ป.ป.ช. ชี้มูล เพื่อป้องกันปัญหาการให้ความช่วยเหลือไม่ให้ถูกดำเนินการทางวินัย ซึ่งมีลักษณะเดียวกับกฎหมาย ป.ป.ช. ในการตรวจสอบการทุจริต

ประเด็นที่สอง ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ประเด็นอาจไม่ใช่เรื่องขอบเขตของพระราชกฤษฎีกาแต่อาจอยู่ที่เหตุของเรื่องที่ได้ดำเนินการ ถ้าเกี่ยวข้องกับเรื่องการเลือกตั้งอำนาจยังคงอยู่ที่ กกต. ซึ่งรายละเอียดควรนำไปบัญญัติในกฎหมายประกอบ

- ฐานความคิดในเรื่องดังกล่าวแยกออกเป็นสองฐานความคิด ถ้าต้องการให้ กกต. มีอำนาจเพิ่มมากขึ้นต้องเป็นไปตามร่างที่เสนอ เพื่อให้ผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีความระมัดระวังรอบคอบเพื่อไม่ให้มีปัญหาการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดเช่นเดียวกับ ป.ป.ช. แต่เป็นฐานความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้น ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แม้ภายหลังจะพบว่ากระทำผิดภายหลังยังอยู่ในอำนาจของ กกต. ที่จะดำเนินการ ขึ้นอยู่ว่าจะเอาแบบไหน แต่ถ้าแยกอำนาจ มีกระบวนการตรวจสอบกับผู้จัดการเลือกตั้ง ควรกำหนดให้ กกต. มีอำนาจเช่นนี้เป็นการถ่วงดุลตรวจสอบเพื่อให้กระบวนการเลือกตั้งเกิดความสุจริต

- เมื่อให้อำนาจ กกต. แล้วต้องมีกระบวนการที่สามารถให้ กกต. ปฏิบัติได้ด้วย สำหรับผู้กระทำผิด ถ้าไม่มีที่กำหนดไว้ การจะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้ การกำหนดให้ กกต. เป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้งมีอำนาจสอบสวนและส่งเรื่องไปยังผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งผู้บังคับบัญชาสามารถเปลี่ยนโทษที่จะลงในการวินัยได้ ดังนั้น บทบัญญัติโทษวินัยที่เขียนในวรรคสามไม่ใช่โทษเด็ดขาดสูงสุดแต่พิจารณาลงโทษสถานอื่นได้ แต่ถ้าไม่มีเลย กกต. จะเป็นเสือกระดาษ โดยเฉพาะกระบวนการทุจริตจะร่วมมือกันทุกภาคส่วนเนื่องจากสังคมประเทศไทยเป็นระบบอุปถัมภ์

- ระบบวินัยของราชการจะมีการช่วยเหลือกัน แต่เมื่อ ป.ป.ช. เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นตัวชี้ขาดทำให้ระบบมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งที่ผ่านมาไม่มีบทลงโทษลักษณะดังกล่าวทำให้ในหน่วยเลือกตั้งจะดำเนินการอย่างไรก็ได้ แต่เมื่อกำหนดลักษณะดังกล่าวจะทำให้ข้าราชการเกรงกลัวมากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่่า ถ้าจะกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งมีอำนาจควบคุมต้องกำหนดดังเช่นที่ปรากฏในวรรคสาม ส่วนกรณีการพิจารณาวินัยข้าราชการ พบว่ามีการช่วยเหลือกันในเรื่องการถูกดำเนินวินัยข้าราชการในคดีทุจริตต่อหน้าที่ที่จะส่งยุติเรื่องเพื่อให้เข้าเงื่อนไขการได้รับประโยชน์จากกฎหมายล้างมลทิน เป็นการช่วยเหลือในระบบราชการไทยแบบระบบอุปถัมภ์ แต่ถ้าไม่เขียนไว้ กกต. จะเป็นเสือที่ไม่มีเขี้ยว

หลักการที่นำมาบัญญัติในวรรคสามนำมาจากกฎหมายของ ป.ป.ช. เพียงบางส่วนไม่ได้นำมาทั้งหมด การจะพิจารณาลงโทษอย่างไรขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาแต่ต้องใช้สำนวนการสอบสวนตามที่กำหนดในวรรคสาม แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่ใช่สำนวนการสอบสวนตามที่กำหนดในวรรคสามลงโทษโดยไม่มีเหตุผล กกต. สามารถดำเนินการกล่าวหาวินัยต่อผู้บังคับบัญชาได้อีกขั้นตอนหนึ่ง

ทั้งนี้ นางถวิลวดี บุสีกุล กรรมการในฐานะผู้เสนอคำขอแก้ไขเพิ่มเติม ไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการที่ไม่บัญญัติให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาพลเมืองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง เนื่องจากเห็นว่าประชาชนถูกกำหนดให้ทำงานแต่ในระดับล่างไม่มีส่วนร่วมในบทบาทระดับนโยบาย แม้บทบาทของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่ใช่การทำหน้าที่เชิงตรวจสอบแต่เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งควรเปิดโอกาสมีตัวแทนภาคประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในคณะกรรมการ

ส่วนนายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ รองประธานกรรมการ คนที่หก ในฐานะผู้เสนอคำขอแก้ไขพื่อใจคำชี้แจงของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการและขอถอนคำขอแก้ไขในประเด็นดังกล่าว

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ที่คณะกรรมการพิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเสนอเป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๐ ให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แต่งตั้งจากข้าราชการในแต่ละ กระทรวงหน่วยงาน กระทรวงหน่วยงาน หนึ่งคน ทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยในเรื่องของอำนาจหน้าที่นั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วยอำนาจในการ แต่งตั้งคณะกรรมการในระดับพื้นที่ ซึ่งต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิได้เป็นบุคลากรในภาครัฐรวมอยู่ด้วย

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการจัดการเลือกตั้งโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้นั้น ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีมติว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งรายงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัย ให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้นั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๑

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๑ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ประกาศให้มีการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะที่กระทำความผิด หรือจับ หรือกุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และประธานกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือกุมขัง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ”

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้กล่าวชี้แจงเหตุผลประกอบการเสนอร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๑ โดยคงหลักการเดิมมาตรา ๒๔๑ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน ดังนี้ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า บทบัญญัติในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๑ เป็นเอกสิทธิ์ที่เกรงว่ารัฐบาลจะใช้อำนาจสั่งให้ตำรวจควบคุมตัวหรือจับกุม กกด. เพื่อทำให้เกิดคุณหรือโทษแก่รัฐบาล โดยหลักการดังกล่าว

บัญญัติตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ แต่อำนาจที่แท้จริงอยู่ที่ศาลดังเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดที่สองที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำแล้วลาออกและใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวเพื่อขอให้ปล่อยตัว แต่ศาลไม่อนุญาต

ดังนั้น ควรแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสภวชิษุฒิสภา ประกาศให้มีการสรรหาเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด”

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๑ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเสนอเป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสภวชิษุฒิสภา ประกาศให้มีการสรรหาเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะกระทำความผิด หรือจับ หรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และประธานกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือคุมขัง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ”

อนึ่ง นายกฤต ไกรจิตติ กรรมการธิการ เสนอคำขอแก้ไขเพิ่มเติม โดยเสนอให้เพิ่มเป็นมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๒ โดยให้นำมาตรา ๔ ตอนที่ ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาปรับใช้กับการถอดถอนและดำเนินคดีอาญากับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เหตุผล

๑. เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตรวจสอบและดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐทุกองค์กร

๒. เป็นไปตามความเห็นของ สนช. ในภาค ๓ หมวด ๒ ข้อ ๒๒ หน้า ๒๔ ให้มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่มีการกำหนดมาตรการตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

๓. ความเห็นของ สนช. ในภาค ๓ หมวด ๒ ข้อ ๔๖ หน้า ๒๙ ให้มีบทบัญญัติที่กำหนดแนวทางในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่กระทำความผิดทุกองค์กร

ในร่างบทบัญญัติมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖ ที่บัญญัติว่า “...กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา (๓/๒/๒) ๓ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ...” ซึ่งเห็นว่าในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖ ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญา

และการถอดถอน กกต. ด้วยหรือไม่ เนื่องจากในส่วนที่ ๕ ตอนที่ ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาตรา (๓/๒/๕-๓) ๔ ที่เสนอให้นำมาปรับใช้กับการตรวจสอบ กกต. ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวหาว่า ความในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖ ที่บัญญัติว่า “...กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา (๓/๒/๒) ๓ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ...” เป็นหลักการเรื่องคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามหรือการกระทำอันต้องห้าม ซึ่งประเด็นแตกต่างกับเรื่องที่ นายกฤต ไกรจิตติ กรรมการเสนอ ที่เสนอให้ สส. เข้าชื่อเพื่อให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้พิจารณาความผิดของ กกต. ได้เช่นเดียวกับที่มีอำนาจในการพิจารณาความผิดของ ป.ป.ช. ซึ่งถ้าเป็นไปตามหลักการที่เสนอดังกล่าว การพิจารณาความผิดของ กกต. ไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาสอบสวนของ ป.ป.ช.

ประเด็นดังกล่าวรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ใช้กับ ป.ป.ช. เพียงองค์กรเดียว เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของ ป.ป.ช. ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบองค์กรอื่นแต่ไม่มีการตรวจสอบ ป.ป.ช. จึงบัญญัติให้ ส.ส. หรือ ส.ว. สามารถฟ้อง ป.ป.ช. ตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น ข้อเสนอที่ให้ฟ้อง กกต. โดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเหตุใดจึงไม่ฟ้องผ่านกระบวนการ ป.ป.ช.

ดังนั้น ควรขอประเด็นการพิจารณาประเด็นตามข้อเสนอของนายกฤต ไกรจิตติ กรรมการเสนอ ที่เสนอให้เพิ่มเป็นมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑๒ ภายหลังจากที่ที่ประชุมได้พิจารณาบททวนร่างบทบัญญัติตอนที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งครบทุกมาตราแล้ว

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาบททวนร่างบทบัญญัติ “ตอนที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง” ในร่างมาตราที่คณะกรรมการยังไม่มิตี ดังนี้

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย กรรมการห้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งตามพรรคหนึ่งและพรรคสอง

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงเหตุผลประกอบการเสนอร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ โดยนำหลักการที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้งมาปรับใช้ ในการยกร่างบทบัญญัติหลายมาตรา

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กระทำการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ	เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๑๙ ลำดับที่ ๗ (๑)
	เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๒๑ ลำดับที่ ๙
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๒๙ ลำดับที่ ๔๘ (๖)
พรรคการเมือง	เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๔๕ ลำดับที่ ๖๒
	เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๔๖ ลำดับที่ ๗๐
ประชาชน	เล่มที่ ๕ หน้าที่ ๘๓ ลำดับที่ ๔
	เล่มที่ ๕ หน้าที่ ๘๕ ลำดับที่ ๘ (๔)

กรรมการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

- ความในวรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง” ต้องการให้ กกต. ทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมถ้ากำหนดไม่ชัดเจนเมื่อมีกระบวนการสรรหาจะได้บุคคลเพียงบางกลุ่ม จะทำให้องค์ประกอบของ กกต. ไม่มีความหลากหลายซึ่งเป็นจุดอ่อนของ กกต. ที่ผ่านมา ดังนั้น ควรเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสได้รับการสรรหาเป็น กกต. และการกำหนดว่าต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะและขาดดุลยภาพด้านความหลากหลาย

- ในวรรคหนึ่งคำว่า “มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง” ต้องให้คำจำกัดความให้ชัดเจนว่ามีความหมายอย่างไร และครอบคลุมกรณีใดบ้าง เพื่อป้องกันปัญหาการฟ้องร้องบุคคลที่ได้รับการสรรหาเป็น กกต. ที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว

- เนื้อหาบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาจากมาตรา ๒๒๙ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติว่า กกต. ต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาการตีความว่าพฤติการณ์อย่างไร จึงจะถือว่ามีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้น ควรใช้ถ้อยคำตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ จะมีความเหมาะสมมากกว่า

- แนวคิดที่มีการกำหนดให้ กกต. ต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งมีแนวความคิดเดียวกับ ป.ป.ช. ที่กำหนดว่าจะต้องมีประสบการณ์ในการตรวจสอบการทุจริต จึงนำแนวคิดดังกล่าวไปกำหนดให้ทุกองค์กรจะต้องมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กร แต่กรณีของ กกต. ที่กำหนดว่าต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งอาจทำให้เกิดปัญหาตีความได้

ส่วนองค์ประกอบของ กกต. ที่กำหนดไว้จำนวน ๕ คน ซึ่งเท่ากับจำนวน กกต. เดิมที่มีหน้าที่ในการควบคุมการเลือกตั้งและจัดการเลือกตั้ง เมื่อหลักการใหม่กำหนดให้ กกต. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะการควบคุมการเลือกตั้ง องค์ประกอบ กกต. จำนวน ๕ คน มีความเหมาะสม

- คำว่า “จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง” แม้จะเป็นถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ แต่สถานการณ์ในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ ส่วนคำว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ควรเพิ่มเป็นว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง” ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยตรงก็สามารถได้รับการสรรหาเป็น กกต.

- การกำหนดให้ กกต. ต้องเป็นผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองมีความจำเป็นต้องกำหนดไว้กรณีที่ กกต. ไม่มีความเป็นกลางทางการเมืองสามารถนำเหตุดังกล่าวยื่นถอดถอนออกจากตำแหน่งได้ซึ่งจะเป็นคุณมากกว่าเป็นโทษ ส่วนองค์ประกอบ กกต. เห็นควรเพิ่มจาก ๕ คน เป็น ๗ คน ซึ่งจะทำให้ กกต. ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- การตัดคำว่า “จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง” อาจกระทบต่อการสรรหาของคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งที่ต้องเลือกบุคคลที่มีความเป็นกลางทางการเมือง มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ที่ปัจจุบันประสบปัญหาโดยเฉพาะประเด็นความเป็นกลางทางการเมืองสุดท้ายการสรรหาได้บุคคลที่มีไม่ตรงกับงาน จึงควรกำหนดเกณฑ์การสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลที่ตรงกับงาน

- องค์ประกอบของ กกต. ควรกำหนดให้มีจำนวน ๗ คน โดยคำนึงถึงสัดส่วนสตรี ส่วนการกำหนดว่าต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ควรให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติของบุคคลผู้ได้รับการสรรหา

- ความเป็นกลางทางการเมืองเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของ กกต. เนื่องจากต้องทำหน้าที่ในการแข่งขันทางการเมืองของพรรคการเมืองต่างและกลุ่มการเมืองต่างๆ ซึ่งจะตีความหมายอย่างไรในขั้นตอนการสรรหาสามารถตรวจสอบได้ การไม่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือแสดงความคิดเห็นสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง โดยในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ความเป็นกลางทางการเมืองกำหนดไว้เฉพาะคุณสมบัติของ กกต.

- การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะจะทำให้ผู้มีความรู้ความสามารถไม่มีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ กกต. ในการพิจารณาคุณสมบัติบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็น กกต. ควรให้เป็นอำนาจดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติความเหมาะสมของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งในหลักการกำหนดให้มีกรรมการสรรหาประเภทต่างๆ เป็นการมอบอำนาจดุลพินิจให้แก่คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณา

- คำว่า “ความเป็นกลางทางการเมือง” ในความเป็นจริงมีแต่ความเที่ยงธรรมหรือความไม่เอนเอียง Impartiality ซึ่งมุ่งเน้นที่ตัวบุคคล

ประธานกรรมการกล่าวว่่า บ้านทึกในเจตนาธรรมณั้ คำว่่า “ความเป็นกลางทางการเมือง” หมายถึง Impartiality ไม่ฝักฝ่่ายทางการเมือง ซึ่งความหมายตามพจนานุกรม คำว่่า “ฝักฝ่่าย” เป็นคำนามแปลว่่า พวก, ข้าง เป็นกริยาแปลว่่า เข้าพวก, เข้าข้าง

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเสนอเป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย กรรมการห้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีประสบการณ์ที่ซบถั้บถวรสือชดั้ง

ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งตามพรรคหนึ่งและพรรคสอง

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

อนึ้ง นายกฤต ไกรจิตติ กรรมการ ไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ โดยยืนยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมที่นำเสนอให้แก้ไขความในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ เป็นดังนี้

“ให้มีคณะกรรมการสรรหาจำนวนสิบสองคนประกอบด้วย

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือก ๒ คน
- (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือก ๑ คน
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเลือก ๒ คน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเลือกโดยผู้นำฝ่่ายค้ำน ๑ คน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเลือก ๒ คน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณบดีคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยของรัฐเลือก ๒ คน

(๖) ตัวแทนจากสมัชชาคณะธรรม ๒ คน”

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ ให้ดำเนินการสรรหาผู้ซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๒ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการสรรหา

บุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วให้เสนอรายชื่อผู้ได้รับเลือกนั้นพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่มีเหตุที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการสรรหาได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจสรรหาได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาแทนจนครบจำนวนภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่ครบกำหนดดังกล่าว

ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาตาม (๓/๒/๕-๑) ๒ ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

ในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ วรรคสอง แต่ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยังที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เพื่อให้ดำเนินการสรรหาใหม่”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กระทำการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน ดังนี้ (ไม่มี)

กรรมการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ แตกต่างกับหลักการในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ กรณีที่คณะกรรมการสรรหายืนยันด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ขึ้น แต่ในร่างหลักการใหม่ที่ประชุมวุฒิสภายืนยันไม่เห็นด้วย ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและคณะกรรมการสรรหาต้องดำเนินการสรรหาใหม่

- วรรคสี่ของมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ ที่ระบุว่า “... แต่ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบในรายชื่อใด ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน...” ควรมีการกำหนดว่าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยเสียงจำนวนเท่าใดด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดว่าวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยเสียงจำนวนเท่าใด ต้องระบุอยู่ในหมวด ๓ รัฐสภา ไม่ได้ระบุอยู่ในส่วนที่ ๕ องค์การตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างที่คณะอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของกรรมการการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้สรรหาจากผู้ซึ่งไม่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ และมีข้อห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมาแล้ว เข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ เล่มที่ ๓ หน้าที่ ๒๐ ลำดับที่ ๗ (๒) และ (๓)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน เล่มที่ ๕ หน้าที่ ๘๔ - ๘๕ ลำดับที่ ๘ (๔)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

- มีกรรมาธิการสอบถามว่า การกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี ซึ่งลดลงจากในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดไว้ ๗ ปี หากรัฐธรรมนูญที่ยกร่างในปัจจุบันประกาศบังคับใช้จะมีผลอย่างไรกับผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งก่อนรัฐธรรมนูญประกาศบังคับใช้

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า หากไม่มีการประกาศบังคับใช้บทเฉพาะกาล เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศบังคับใช้จะมีผลทันที เว้นแต่จะบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

-กรรมาธิการแสดงความเห็นว่า หากมีการบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ไม่ขัดข้องที่จะกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งหกปี

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า ขอเพิ่มเติมมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ เป็น “...การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของกรรมการการเลือกตั้ง และกรณีอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง...” เพื่อให้การดำรงตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งที่เหลืออยู่นอกเหนือจากกรรมการการเลือกตั้งที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระสามารถปฏิบัติหน้าที่หรือรักษาการต่อไปได้

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้แก้ไขร่างมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ ดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระของกรรมการการเลือกตั้ง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้สรรหาจากผู้ซึ่งไม่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ และมีข้อห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมาแล้ว เข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก”

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา (๓/๒/๒) ๓ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยไปยังประธานรัฐสภาและประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา (๒/๓/๑) ๖ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๖ มีพื้นฐานมาจาก มาตรา ๒๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างที่คณะกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๗

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๗ ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระพร้อมกันทั้งคณะ ให้ดำเนินการสรรหาตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๒ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาตามมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๒ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้ผู้ได้รับความเห็นชอบอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายกฤต ไกรจิตติ กรรมาธิการ เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๗ โดยให้ใช้หลักการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาใช้กับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้ง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตามข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๗ ของนายกฤต ไกรจิตติ กรรมาธิการ มีพื้นฐานมาจากมาตรา ๒๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่วางหลักเกณฑ์ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้เพราะไม่มีองค์กรใดที่จะไต่สวนองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบองค์กรอื่น แต่ในกรณีองค์กรอิสระอื่นสามารถให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำหน้าที่ตรวจสอบได้ เพราะหากเปลี่ยนหลักการการให้พ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเปลี่ยนหลักการการให้พ้นจากตำแหน่งขององค์กรอิสระอื่นด้วย จึงควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติปฏิบัติ

หน้าที่ได้ตามปกติ เว้นแต่กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางจึงควรเป็นข้อพิจารณา แต่ขณะนี้ไม่มีประเด็นในข้อพิจารณาดังกล่าวแต่อย่างใด

นายกฤต ไกรจิตติ กรรมการ แสดงความเห็น ว่า หากกรรมการการเลือกตั้งกระทำผิดจะถูกไต่สวนโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และจะถูกถอดถอนจากตำแหน่งด้วย ดังนั้นจึงขอถอนคำขอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๗

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๗ มีพื้นฐานมาจากมาตรา ๒๓๔ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เนื่องจากองค์ประกอบคณะกรรมการการเลือกตั้งมีจำนวน ๕ ท่าน หากมีการให้พ้นจากตำแหน่งเพียง ๒ ท่าน ก็จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งสะดุดลง

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างที่คณะกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

ตอนที่ ๒ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มีการแก้ไข

“ตอนที่ ๒

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

กรรมการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรจะตั้งชื่อตอนที่ ๒ ในส่วนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือ ๒๕๕๐ หากยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๑๑ การตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา ๓๑๒ การกระทำการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง เพื่อให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคานอำนาจกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แต่หากยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๒ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง ซึ่งจะเน้นไปที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่นับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น ควรจะยึดตามแบบใด

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- เห็นควรยึดตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งวางหลักการใหม่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ทำให้เกิดพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และทำให้เกิดสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นองค์กรอิสระขึ้นเป็นครั้งแรก

- ไม่เห็นด้วยกับการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีอำนาจเด็ดขาดเป็นอิสระ จึงเห็นว่าควรเน้นไปที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ ซึ่งหากยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขมาก แต่หากยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต้องมีการแก้ไขปรับปรุง

- ต้องวางรูปแบบการตรวจสอบถ่วงดุลผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อให้เกิดความสุจริตและเที่ยงธรรม และเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้มากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาบทบาทของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีน้อยกว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานต่าง ๆ ส่วนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยปฏิบัติการแต่กลับไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มความสามารถ เช่น การตรวจสอบองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีหลายมาตรฐาน จึงควรให้ผู้ที่มีหน้าที่กำกับตรวจสอบ ดังนั้น จึงเห็นด้วยกับการยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ให้มีการคานอำนาจกันระหว่างผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ประธานกรรมการยกร่างกล่าวว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจสำคัญ ๒ ประการ คือ ๑) อำนาจวางกฎเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน ๒) อำนาจในการวินิจฉัย แต่หากยึดตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องอยู่ใต้บังคับบัญชาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนี้ การที่บางช่วงเวลาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอาจมีบทบาทมากกว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เนื่องจากบุคลิกลักษณะของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแต่ละคนที่มีความเข้มแข็งมากน้อยแตกต่างกัน

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เรื่องคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรคงไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เนื่องจากได้มีการวางระบบการคานอำนาจกันระหว่างผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่ตรวจสอบและต้องเสนอไปยังคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อวินิจฉัย ซึ่งในปี ๒๕๕๙ ที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไปทำหน้าที่ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นช่วงที่ไม่ใช่ภาวะปกติ ทั้งนี้ การคานอำนาจกันระหว่างผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะแตกต่างจากองค์กรอิสระอื่น ๆ

- มีกรรมการแสดงความเห็นด้วยกับการยึดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยให้เพิ่มคำว่า “ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” ในชื่อตอนที่ ๒ โดยตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องเข้าสู่ระบบการตรวจสอบด้วยเช่นกัน

ประธานกรรมการยกร่างกล่าวว่า หากจะให้มีการตรวจสอบตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินก็ต้องแก้ไขในหมวดถดถอนที่จากเดิมให้ถดถอนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ ให้สามารถถดถอนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้ด้วย รวมถึงให้แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยเปิดเผย

มติของคณะกรรมการธิการ

ที่ประชุมคณะกรรมการธิการมีมติให้แก้ไขข้อตอนที่ ๒ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ ดังนี้

“ตอนที่ ๒

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน”

มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย กรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น

ให้นำความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ และมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ มาใช้บังคับการกักรรมการสรรหาและการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินด้วย โดยอนุโลม

ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่นๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ไม่มี)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ไม่มี)

พรรคการเมือง (ไม่มี)

ประชาชน (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ

ประธานกรรมการกล่าวว่ เนื่องจากการแก้ไขข้อตอนที่ ๒ เป็น “คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน” จึงต้องแก้ไขมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ โดยได้รวม มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๒ และมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๓ ซึ่งอยู่ในตอนที่ ๒ มาไว้เป็นมาตราเดียวกัน โดยแก้ไขเป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการสี่คนหรือสี่คนขึ้นไปอีกหกคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง เศรษฐกิจหรือด้านอื่น

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง หรือด้านอื่น

ให้นำความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๒ (๒) และวรรคสอง มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ และมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๗ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วย โดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน โดยอย่างน้อยต้องมีข้อห้ามมิให้บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามส่วนนี้มาแล้ว เข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ในวรรคสามของมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดให้นำบางมาตราของตอนที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง มาบังคับใช้โดยอนุโลม

- กรรมการสอบสวนว่าความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดินของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต้องแบ่งแยกแต่ละด้านหรือไม่

ประธานกรรมการกิจการกล่าวว่ ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจะแบ่งแยกความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดินของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่ละด้านไว้ แต่ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

มีกรรมการแสดงความเห็นว่าไม่ควรนำองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมาใช้กับคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีตัวแทนจากฝ่ายการเมืองมาร่วมสรรหาด้วย ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินไม่ควรมีตัวแทนจากฝ่ายการเมืองมาร่วมสรรหา

ประธานกรรมการกิจการกล่าวว่ ให้ที่ประชุมหารือองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- เห็นควรนำองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมาใช้กับคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็มาจากฝ่ายการเมือง ดังนั้น ที่มาของคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรมาจากอำนาจทั้ง ๓ ฝ่าย คือ บริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ถือเป็นเรื่องปกติ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- การรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภานั้นในทางปฏิบัติเห็นว่าไม่มีประโยชน์และไม่ได้ผล เนื่องจากข้อเท็จจริงที่เคยเกิดขึ้นมีการรายงานต่อรัฐสภาแล้วมีการค้างการพิจารณาในรัฐสภาเป็นระยะเวลานาน แต่ควรรายงานผลการปฏิบัติงานของแต่ละองค์กรไปยังสาธารณชนโดยตรง

- โดยหลักการแล้วต้องมีการเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินต่อรัฐสภาโดยบางเรื่องก็บังคับว่าต้องเสนอต่อสาธารณชนด้วย

ประธานกรรมการกิจการได้กล่าวว่ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในมาตรานี้หรือไม่ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบการใช้เงินแผ่นดินในฝ่ายนิติบัญญัติ

กรรมการแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรมีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประจำสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อให้มีตัวแทนของประชาชนในการตรวจสอบการใช้เงินแผ่นดินซึ่งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีความยึดโยงกับประชาชน โดยการรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนั้นควรมีการรายงานต่อสาธารณชนและต้องมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างประสิทธิภาพให้รัฐสภาในการดำเนินการในประเด็นดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก่อนที่รายงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเข้าสู่วาระการพิจารณาของรัฐสภา

- ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเป็นหนึ่งนในมาตรการที่ทำให้รัฐสภาสามารถกำกับดูแลและตรวจสอบฝ่ายบริหารได้ เพราะหากมีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว

คณะกรรมการการก็จะมีการรับรายงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมาเพื่อใช้ในการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารได้อย่างทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์

การกำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินรายงานไปยังรัฐสภาโดยตรงเพื่อทราบโดยไม่มีการกำหนดให้เป็นมาตรการที่ชัดเจนย่อมไม่มีผลในทางปฏิบัติในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า หากคณะกรรมการเห็นควรให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็อาจกำหนดไว้ในมาตรานี้ และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งต้องมีการกำหนดให้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งจะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับรัฐสภาในการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร

กรรมการได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

- เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่ไม่ควรกำหนดไว้ในมาตรานี้ ควรกำหนดไว้ในส่วนที่ว่าด้วยรัฐสภา

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า หากไม่มีกรรมการเห็นเป็นอื่นก็ไปกำหนดประเด็นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในส่วนที่ว่าด้วยรัฐสภา

ขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการดำเนินการร่างบทบัญญัติมาตรานี้ในส่วนของ การกำหนดให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ฝ่ายเลขานุการดำเนินการร่างบทบัญญัติมาตรานี้ในประเด็นที่ประธานกรรมการขอให้ดำเนินการ โดยเพิ่มเป็นวรรคหก ดังนี้ “ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน”

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้แก้ไขร่างมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ ที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ ดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ การตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วย ประธานกรรมการจำนวนเจ็ดคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง เศรษฐกิจหรือด้านอื่น

ให้พ้นจากราชการในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ และมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ มาใช้บังคับบทบัญญัติบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติรัฐธรรมนูญตรวจเงินแผ่นดินด้วย โดยอนุโลม

ให้ผู้ที่ซึ่งได้รับควบคุมเห็นชอบขอขมวดมิตสภามหาวิทยาลัย ประชุมและเลือกตั้งให้คนหนึ่งเป็น
ประชาชน

ทรงยกย่องและเลือกตั้ง แล้วแต่งตั้งให้ประชาชนผู้มิใช่สมาชิกสภา

ให้ประชาชนผู้มิใช่สมาชิกสภาเป็นผู้สรรหาหรือเสนอพระบรมราชโองการแต่งตั้งประชาชนทรงยกย่องและ
ทรงยกย่อง

ทรงสรรหาแผ่นดิน

ให้มีส่วนทรงยกย่องและสรรหาแผ่นดินเป็นหนังสือหรือทรงยกย่องและทรงยกย่องและสรรหาแผ่นดิน และ
มีอิสระในทรงบริหารมหาดคต ทรงยกย่องและสรรหาแผ่นดิน โดยที่ผู้ว่าราชการแผ่นดินเป็นผู้
ผู้บังคับบัญชาซึ่งทรงยกย่องประชาชนทรงยกย่องและสรรหาแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
เป็นที่ประจักษ์ และมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน
การเงินการคลัง หรือด้านอื่น

ให้นำความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๒ (๒) และ
วรรคสอง มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ มาตรา (๓/๒/๕-๑) ๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา
(๓/๒/๕-๑) ๗ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงิน
แผ่นดิน ด้วย โดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจ
เงินแผ่นดิน และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน โดย
อย่างน้อยต้องมีข้อห้ามมิให้บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่
ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก

ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำทุกปี โดยคณะกรรมการ
ประเมินผลแห่งชาติ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ และประกาศผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบ
เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

“มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๒ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่
พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจ
เงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการ
ตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยอย่างน้อยต้องมีข้อห้ามมิให้บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง

กรรมการในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามส่วนนี้มาแล้ว เข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการใน
องค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐองค์กรอื่นอีก”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรค
การเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้นำความในมาตรานี้ไปบัญญัติไว้ในมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ โดยให้
ตัดมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้ตัดร่างมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๒ ที่คณะอนุกรรมาธิการยกร่าง
บทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอออกทั้งมาตรา

มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๓

คณะกรรมการตัดออก

“มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๓ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยการดำเนินการที่
เกี่ยวกับวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณ และให้คดีที่พิพาทเกี่ยวกับ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยทางการเงินและการคลังในเรื่องดังกล่าวเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลวินัย
งบประมาณการเงินการคลังหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณี

(๔) ตรวจสอบความคุ้มค่าของการใช้เงินแผ่นดินในการดำเนินงานหรือโครงการของรัฐ และฟ้องคดีต่อ
ศาลปกครองหรือศาลวินัยงบประมาณการเงินการคลัง แล้วแต่กรณี

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำทุกปี โดยหน่วยงานหรือ
คณะบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากสมาชิกวุฒิสภา และให้เผยแพร่ผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบ
เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรค
การเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายไพบุลย์ นิติตะวัน โฆษกกรรมาธิการ ได้เสนอขอแก้ไขดังนี้

มาตรา (๓/๒/๕-๒) ๓

(๒/๑) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง หรือผู้บริหารระดับสูง ในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

ที่ประชุมคณะกรรมาธิการมีมติให้นำความในมาตรานี้ไปบัญญัติไว้ในมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑ โดยให้ ตัดมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติของคณะกรรมาธิการ

ที่ประชุมคณะกรรมาธิการมีมติให้ตัดร่างมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๓ ที่คณะอนุกรรมาธิการยกร่าง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอออกทั้งมาตรา

ตอนที่ ๓

ไม่มีการแก้ไข

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ตอนที่ ๓

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ (ไม่มี)

มติของคณะกรรมาธิการ

ที่ประชุมคณะกรรมาธิการมีมติให้คงไว้ตามที่คณะอนุกรรมาธิการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

มาตรา (๓/๒/๕-๓) ๑

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕-๓) ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการ จำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ประจักษ์ และมีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ให้นำความในมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๓ และมาตรา (๓/๒/๕-๑) ๔ มาใช้บังคับการกักรรรมการสรรหาและการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย โดยอนุโลม

ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาพรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๑๗	ลำดับที่ ๒ (๑)
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๒๘	ลำดับที่ ๔๒
		หน้าที่ ๓๓-๓๔	ลำดับที่ ๔๙ (๒)-(๕)
ประชาชน		หน้าที่ ๘๕	ลำดับที่ (๒)
		หน้าที่ ๕๘	ลำดับที่ ๑๗

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการได้ชี้แจงว่า บทบัญญัติในมาตรานี้นำความมาจากมาตรา ๒๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยใช้แนวทางเดียวกันกับการร่างในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมาธิการได้กล่าวว่า คณะกรรมาธิการควรพิจารณาและแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่าควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีอำนาจหน้าที่เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุจริตเท่านั้น

ปัจจุบันคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
๒. ดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในการยุติธรรม
๓. ดำเนินคดีเกี่ยวกับการจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
๔. ดำเนินคดีเกี่ยวกับความร่ำรวยผิดปกติ
๕. ดำเนินคดีที่มีการฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง

หากคณะกรรมการมีความเห็นแบบเดียวกับความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็จะมีอำนาจหน้าที่เฉพาะการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและกรณีร่ำรวยผิดปกติเท่านั้น

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น หากมีความเกี่ยวข้องกับความเสียหายของบุคคลหนึ่งบุคคลใดแล้วไม่ควรมีการจำกัดการฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งของบุคคลนั้น ควรเปิดช่องให้ผู้เสียหายดำเนินคดีได้โดยตรงอีกทางหนึ่ง

- การวางขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น ขึ้นอยู่กับว่าคณะกรรมการต้องการให้เป็นไปอย่างไร โดยขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องไม่ล่วงล้ำเข้าไปในการดำเนินการขององค์กรอื่นเกินสมควร เช่น การดำเนินการขององค์กรตุลาการ เป็นต้น

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรมีอำนาจหน้าที่เฉพาะประเด็นการทุจริตเท่านั้น กรณีที่ความผิดตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามมาตรา ๑๕๗ ประมวลกฎหมายอาญา หากไม่เป็นการทุจริตแล้วไม่ควรให้อยู่ในขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการมี ๒ ประเภท คือ ๑. ทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา และ ๒. ทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีทุจริตนั้นจะมีผลในทางปฏิบัติ ๒ ประการคือ ๑. คดีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยทุจริตนั้นศาลจะไม่รื้อการลงโทษหรือรื้อการกำหนดโทษ และ ๒. หากศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ามีความผิดว่าทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการก็ห้ามการกลับเข้ารับราชการ และสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้ เป็นต้น

หากกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เฉพาะกรณีทุจริตเท่านั้นอาจทำให้คดีลดน้อยลงแต่จะทำให้แต่ละคดีที่เข้าสู่การพิจารณา มีการพิจารณาที่ล่าช้าเนื่องจากการสอบสวนและพิจารณาว่ากรณีใดเป็นการทุจริตหรือไม่จำเป็นต้องสืบสวนสอบสวนหาหลักฐานจนสิ้นกระแสความว่าเป็นกรณีทุจริตหรือไม่ซึ่งอาจใช้ระยะเวลาช้านาน และเมื่อได้ความว่าไม่ใช่กรณีทุจริตคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวิวัฒนาการมาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ปปป.) เหตุที่เปลี่ยนชื่อเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพราะมีการให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการทุจริต โดยชื่อเดิมนั้นจะมีความรวมทั้งทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งทั้งสองเรื่องเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่

ไม่สามารถแยกขาดจากกันได้อย่างชัดเจน หากไม่มีเหตุผลรองรับเป็นที่ประจักษ์ว่าการให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาเฉพาะกรณีทุจริตแล้วได้ผลดีมากกว่าก็ควรคงหลักการเดิมไว้ จะนำเอาชื่อมาเป็นตัวตั้งในการพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมิได้

- ไม่ควรลดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่ควรเสริมให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- ไม่ควรลดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่ควรลดคดีที่เข้าสู่การพิจารณาโดยกำหนดให้เหลือเฉพาะคดีของผู้บริหารระดับสูงและนักการเมืองเท่านั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณา รวมทั้งควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย

ประธานกรรมการได้กล่าวว่า หากกำหนดให้ผู้เสียหายไปดำเนินคดีได้เองอาจเกิดการสมยอมคดีกันซึ่งทำให้เกิดความเสียหายกับคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการ

เหตุที่ต้องให้คณะกรรมการพิจารณาให้สิ้นกระแสความว่าต้องการให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้างนั้น เพื่อเป็นการพิจารณาข้อเสนอของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและทำให้เกิดความชัดเจนแน่นอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บทบัญญัติในมาตรานี้ก็ใช้รูปแบบการแก้ไขเช่นเดียวกับมาตรา (๓/๒/๕-๒) ๑

ประเด็นเรื่องคุณสมบัติเรื่องประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น คณะกรรมการมีความเห็นอย่างไร

กรรมการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- เสนอให้ตัดคำว่า “มีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ในวรรคแรก เหตุผลเดียวกับการขอให้ตัดประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งในส่วน of คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะหากคงไว้ อาจเกิดการจำกัดบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- เสนอให้ใช้คำว่า “มีความรู้หรือประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่” แทนคำว่า “มีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่เหมาะสมและเป็นการเปิดกว้างให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามาเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- กรรมการสรรหานั้นจะใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมอยู่แล้วในการพิจารณาสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงอาจไม่จำเป็นในการคงถ้อยคำว่า “มีความรู้หรือประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่” หรือ “มีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ไว้ในมาตรานี้

- ควรนำคำว่า “มีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ออกจากมาตรานี้ และควรให้เป็นหน้าที่ของกรรมการสรรหาในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม

- ไม่ติดใจหากไม่เพิ่มเติมคำว่า “มีความรู้หรือประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่” แต่ขอให้บันทึกไว้ในเจตนาธรรม

ประเด็นวาระการดำรงตำแหน่งของ ป.ป.ช.

- ในชั้นการพิจารณาข้อมติร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ วาระการดำรงตำแหน่งขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีเฉพาะ ป.ป.ช. เท่านั้นที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๙ ปี ยกเว้นศาลรัฐธรรมนูญมีวาระ ๙ ปีเช่นเดียวกัน เนื่องจาก ป.ป.ช. ทำหน้าที่กึ่งตุลาการมีกระบวนการพิจารณาไต่สวนและส่งสำนวนฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยศาลจะยึดสำนวนของ ป.ป.ช. เป็นหลัก แม้ว่าคดีดังกล่าวพนักงานอัยการจะฟ้องมาด้วยก็ตาม ซึ่งสำนวนของ ป.ป.ช. เปรียบเสมือนว่าได้ผ่านกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องของศาลมาแล้ว โดยมีหลักการเดียวกับการฟ้องคดีอาญาทั่วไป ถ้าเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ในทางปฏิบัติศาลจะไม่ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเป็นคดีอาญาที่ราษฎรฟ้องเอง ศาลจะสั่งไต่สวนมูลฟ้องก่อนทุกคดี

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาและแสดงความเห็นออกเป็น ๒ แนวทาง คือ

แนวทางที่ ๑ เห็นควรให้ ป.ป.ช. มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ซึ่งมีเหตุผลสนับสนุนว่า เนื่องจาก ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระเช่นเดียวกับองค์กรอิสระอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อองค์กรอื่นกำหนดวาระไว้ ๖ ปี ป.ป.ช. ก็ควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี เช่นเดียวกัน และต้องการแยกให้เห็นชัดเจนระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญกับศาลรัฐธรรมนูญว่ามีวาระการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน

- หากกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ ๙ ปีจะเป็นระยะเวลาที่นานเกินไป เนื่องจากได้มีการบัญญัติคุณสมบัติของ ป.ป.ช. จะต้องมียุคไม่เกิน ๗๐ ปี ดังนั้น ป.ป.ช. บางคนอาจดำรงตำแหน่งไม่ครบวาระก็ได้เนื่องจากมีอายุครบ ๗๐ ปีก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง ดังนั้น วาระ ๖ ปี จึงเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม

- เห็นควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้ ๖ ปี ซึ่งจะเป็นการเร่งกระบวนการทำงานของ ป.ป.ช. ประกอบกับ ป.ป.ช. เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับองค์กรอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และ ป.ป.ช. ก็มีช่องทางอำนาจที่ ๔ นอกเหนือไปจาก ๓ อำนาจ คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ

- สาเหตุที่ทำให้คดีล่าช้าเนื่องมาจากปัญหาเรื่องการบริหารจัดการเรื่องคนภายในองค์กร ป.ป.ช. เองมิได้อยู่ที่การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง ดังนั้น วาระ ๖ ปีจึงเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม

- วิธีการพ้นจากตำแหน่งของ ป.ป.ช. แตกต่างจากองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ โดย ป.ป.ช. จะไม่มีการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะแต่จะเป็นการพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ ๖ ปีหรือเมื่อมีอายุครบ ๗๐ ปี ซึ่งเป็นการพ้นจากตำแหน่งเป็นการเฉพาะตัว ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาเรื่องการทำงานของ ป.ป.ช. ที่ขาดความต่อเนื่อง

แนวทางที่ ๒ เห็นควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง ๙ ปี

- เนื่องจากกระบวนการพิจารณาไต่สวนของ ป.ป.ช. อาจต้องใช้เวลานานกว่าคดีทั่วไป ถ้าให้มีวาระที่สั้นอาจทำให้การทำงานของ ป.ป.ช. ไม่ต่อเนื่องโดยอาจทำให้คดีขาดอายุความได้

- ก่อนการเริ่มพิจารณาได้สวนเรื่องใดของ ป.ป.ช. จะต้องมียุทธศาสตร์ศึกษาที่อาจใช้เวลาจนถึง ๖ เดือน กว่าจะได้เริ่มกระบวนการได้สวนอย่างจริงจังได้

- การทำหน้าที่ของ ป.ป.ช. แตกต่างจากการทำหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น เนื่องจาก ป.ป.ช. ทำงานกึ่งตุลาการ ดังนั้น จึงต้องมีความต่อเนื่องในการพิจารณาสำนวนคดีและบางคดีอาจมีความซับซ้อนในการหาพยานหลักฐาน และเหตุที่ ป.ป.ช. ทำงานช้า เนื่องจาก ป.ป.ช. รับผิดชอบทุกประเภท จึงทำให้มีสำนวนคดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การแก้ปัญหาดังกล่าวควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าคดีใดบ้างอยู่ในอำนาจของ ป.ป.ช.

ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของ ป.ป.ช. ไว้ ๙ ปี

ประเด็นการกำหนดกรรมการสรรหา ป.ป.ช.

ที่ประชุมเห็นควรให้นำหลักการของคณะกรรมการสรรหาเช่นเดียวกันกับคณะกรรมการสรรหาของ กกต. มาใช้บังคับเช่นเดียวกับกรรมการสรรหา ป.ป.ช. โดยให้ตัดความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ตามร่างเดิมออกทั้งหมด

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมามีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา (๓/๒/๕-๓) ๑ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการ สี่คน ซึ่งมีคุณสมบัติอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีประสบการณ์ในตำแหน่งที่รับผิดชอบ และมีประสบการณ์ที่สุจริต มีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้ในวรรคสามในมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๓ และวรรคสาม (๓/๒/๕ - ๑) ๕ มาใช้บังคับกับที่ประชุมกรรมการสรรหาและที่ประชุมกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยขอนุโลมให้นำความในมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๒ (๒) และวรรคสอง มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๓ มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๔ มาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๕ วรรคสอง และมาตรา (๓/๒/๕ - ๑) ๗ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ด้วย โดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ให้ผู้ซึ่งได้รับทราบเห็นชอบของวุฒิสภาด่วนที่สุดเห็นชอบและเสนอให้ตนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วเสร็จผลให้ประธานวุฒิสภาทราบคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอย่างน้อยต้องมีข้อห้าม

มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๓

ไม่มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง”

มติของวุฒิสภาให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการได้ชี้แจงหลักการเหตุผลของร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๓ ว่าได้นำเอาหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๘

ที่ประชุมได้พิจารณาและแสดงความเห็นในประเด็นการให้อำนาจวุฒิสภาเป็นผู้ลงมติถอดถอนนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ ดังนี้

- มีกรรมาธิการเสนอให้รัฐสภาเป็นผู้ลงมติถอดถอน ป.ป.ช.

ต่อประเด็นดังกล่าว ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมาธิการได้ชี้แจงว่าเหตุที่ไม่บัญญัติให้รัฐสภาเป็นผู้ลงมติถอดถอน ป.ป.ช. เนื่องจากเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้มีการวางโครงสร้างในเรื่องดังกล่าวไว้ว่าตามความในวรรคหนึ่งเป็นการให้อำนาจแก่ ส.ส. จำนวน ๑ ใน ๔ ยื่นคำร้องขอถอดถอน ป.ป.ช. ได้ แต่ไม่มีสิทธิในการลงมติถอดถอนเพราะถือว่า ส.ส. เป็นผู้มีส่วนได้เสียเพราะเป็นผู้เข้าชื่อถอดถอน ป.ป.ช.

ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นควรให้ ส.ว. เป็นผู้ลงมติถอดถอน ป.ป.ช. ตามหลักการเดิมของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประเด็นการลงมติถอดถอนของ ส.ว. ด้วยคะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีความเหมาะสมหรือไม่

- มีกรรมาธิการขอเสนอจำนวนคะแนนเสียงของ ส.ว. ในการถอดถอน ป.ป.ช. เป็น ๓ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ซึ่งเป็นการวางหลักการให้การถอดถอน ป.ป.ช. ทำได้ง่ายกว่าจำนวนคะแนนเสียง ๓ ใน ๔ แต่ก็กระทำได้ยากกว่าการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งได้คะแนนเสียงเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น คะแนนเสียง ๓ ใน ๕ จึงมีความเหมาะสมมากกว่า เนื่องจากทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดผลที่มีการถอดถอนได้จริงด้วยคะแนนเสียง ๓ ใน ๔ เป็นไปได้ยาก

ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นควรใช้คะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ของจำนวน ส.ว. ทั้งหมด ในการลงมติถอดถอน
ป.ป.ช. ไว้ตามร่างเดิม

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้คงไว้ตามร่างที่คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
เบื้องต้นเป็นผู้เสนอ

มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๔

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา
มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้
จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมี
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา และประธาน
ศาลปกครองสูงสุด ประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม
มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๑ ทำหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการชั่วคราว
โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ตนดำรง
ตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรค
การเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กรรมาธิการเชิญมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้ชี้แจงเหตุผลของร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๔ ว่าเป็นการนำเอา
หลักการของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๓ มาบัญญัติแต่ไม่ได้นำความในวรรคสองเดิมมาบัญญัติ และได้
เพิ่มหลักการใหม่ซึ่งบัญญัติอยู่ในวรรคสามซึ่งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ บัญญัติให้ประธานศาลฎีกา ประธาน
ศาลปกครองสูงสุดประชุมร่วมกันเพื่อตั้งกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการชั่วคราว แต่ตามร่างที่เสนอได้เพิ่มให้
ประธานศาลรัฐธรรมนูญร่วมประชุมเพื่อแต่งตั้ง ป.ป.ช. ตามร่างมาตรานี้ด้วย

- การบัญญัติถ้อยคำในร่างวรรคสองจะต้องมีการบัญญัติให้ชัดเจนว่าในระหว่างที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับเรื่องไว้พิจารณาแล้วต้องบัญญัติให้ ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหาทุจริตต่อหน้าที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ทันทีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ

ที่ประชุมจึงเห็นควรให้เพิ่มความที่มีความหมายชัดเจนไว้ในวรรคสอง ความเป็นดังนี้

“กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องนั้นไว้พิจารณา มิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว”

- กรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า จะต้องมีการระมัดระวังเกี่ยวกับการบัญญัติความในวรรคสอง เนื่องจากอาจมีการกลั่นแกล้งโดยยื่นเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อกลั่นแกล้ง ป.ป.ช. เพื่อต้องการให้ ป.ป.ช. คนดังกล่าวหยุดปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น จึงต้องมีวิธีในการคุ้มครอง ป.ป.ช. ด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องหาวิธีจำกัดอำนาจของ ป.ป.ช. เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของ ป.ป.ช. ไปพร้อมๆ กัน

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องนั้นไว้พิจารณา มิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา และประธานศาลปกครองสูงสุด ประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๑ ทำหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด”

มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕

มีการแก้ไข

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการถอดถอนออกจากตำแหน่งเสนอต่อรัฐสภาตามมาตรา (๒/๑/-) ๒ มาตรา (๒/๑/-) ๓ และมาตรา (๓/๒/๓) ๒

(๒) ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา (๓/๒/๔) ๑

(๓) ได้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้พิพากษา ตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานของรัฐหรือในองค์กรไม่ว่าของรัฐหรือของเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน และกรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๔) ตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) พ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลวินัยงบประมาณการเงินการคลัง แล้วแต่กรณี แทนผู้เสียหายเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และให้เผยแพร่รายงานดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นประจำทุกปี โดยหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากสมาชิกวุฒิสภา และให้เผยแพร่ผลการประเมินดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ผู้ที่กระทำการเชิงอุปมาให้ความเห็น และประชาชนที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ เสนอให้ฝ่ายบริหาร หรืออื่น ๆ (ไม่มี)

สภาปฏิรูปแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๒๒	ลำดับที่ ๑๔,๑๕
		หน้าที่ ๑๖	ลำดับที่ ๑ (๖) (๗)
		หน้าที่ ๑๗	ลำดับที่ ๒ (๒)
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	เล่มที่ ๓	หน้าที่ ๓๓๓	ลำดับที่ ๓ (๑)
พรรคการเมือง	(ไม่มี)		
ประชาชน	เล่มที่ ๕	หน้าที่ ๘๘	ลำดับที่ ๑๒

กรรมาธิการยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ไม่มี)

ประเด็นการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิการ

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้ชี้แจงเหตุผลประกอบร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕ ว่าเป็นการนำเอาหลักการจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๐ โดยมีการปรับถ้อยคำในร่าง (๓) ให้สอดคล้องกับตัวบุคคลที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม

สำหรับสาระสำคัญของ (๕) เป็นหลักการที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในเรื่องการเสนอต่อศาลแผนกคดีวินัยคลังและการงบประมาณให้ ป.ป.ช. มีอำนาจเสนอเรื่องต่อศาลดังกล่าวและเพิ่มอำนาจให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ด้วย

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องตามลำดับอนุมาตรา ดังนี้

ประเด็นการพิจารณาใน (๑)

- ที่ประชุมเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม

ประเด็นการพิจารณาใน (๒)

- ที่ประชุมเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม

ประเด็นการพิจารณาใน (๓)

- ที่ประชุมได้พิจารณาและแสดงความเห็น ดังนี้

- เติมนำอำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยในข้อหาเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายรวบผิดปกติดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๐ (๓) จะใช้คำว่า "...ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้น" ซึ่งในตำแหน่งดังกล่าวปัจจุบันอำนาจในการไต่สวนวินิจฉัยเป็นของ ป.ป.ท. แล้ว ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่ต้องบัญญัติโดยใช้คำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง" แทน เพื่อลดจำนวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ป.ป.ช. ให้น้อยลง ประกอบกับคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง" ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวงหรือ กระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุดสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ" ซึ่งจะมีความหมายเฉพาะครอบคลุมผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามบทนิยามศัพท์ของกฎหมาย ป.ป.ช. อยู่แล้ว

- มีกรรมการเสนอให้เพิ่มคำว่า "ทำหน้าที่แทน" ไว้ในวรรคสองเพื่อให้สามารถเอาผิดกับผู้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงได้ เนื่องจากหากไม่บัญญัติไว้บุคคลที่ได้รับมอบหมายอาจไม่อยู่ในอำนาจไต่สวนวินิจฉัยของ ป.ป.ช.

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่า การมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนนั้น จะเป็นไปตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งไม่สามารถปิดความรับผิดชอบได้

- เห็นควรให้มีการตัดคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” ออก เนื่องจากหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติถ้อยคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนกับการบัญญัติเนื้อความในตอนต้น ประกอบกับเจตนารมณ์ของคณะกรรมการธิการต้องการให้ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงเท่านั้น ส่วนตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าให้เป็นอำนาจของ ป.ป.ท. จึงเห็นควรตัดคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” ออก

- เหตุที่มีการบัญญัติเพิ่มคำว่า “รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุนการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย” ไว้ใน (๓) เนื่องจากเป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่เป็นข้าราชการในระดับกลางหรือเอกชนหลุดพ้นจากความรับผิด หากปรากฏว่ามีส่วนร่วมในการกระทำความผิดไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนก็ตาม

- การบัญญัติให้อำนาจ ป.ป.ช. สามารถฟ้องคดีกับองค์กรเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดินนั้น ที่ประชุมเห็นว่าไม่เหมาะสมเนื่องจากจะทำให้ ป.ป.ช. มีคดีประเภทดังกล่าวที่จะต้องไต่สวนและฟ้องคดีต่อศาลเป็นจำนวนมาก จึงไม่ควรบัญญัติให้อำนาจ ป.ป.ช. ในเรื่องดังกล่าวไว้

ประเด็นการพิจารณาใน (๔)

- การกำหนดให้ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตรวจสอบรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงในทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งจะสามารถกำหนดว่าในตำแหน่งใดบ้างที่ต้องแสดงรายการบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งในประเด็นนี้ที่ประชุมเห็นว่าหากบัญญัติให้ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งใน (๓) จะมีความหมายแคบจนเกินไป ดังนั้น ที่ประชุมจึงเห็นควรให้เพิ่มคำว่า “ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” เพื่อให้ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้ในอนาคต แต่ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับปัจจุบันข้าราชการซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งระดับสูงก็มีพฤติการณ์ร้ายผิดปกติดังกล่าวได้เช่นกัน

ประเด็นการพิจารณาใน (๕)

- เป็นการเพิ่มอำนาจให้ ป.ป.ช. สามารถเสนอฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เช่น ในกรณีเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากมีการฟ้องเป็นคดีอาญาไปแล้วกว่าคดีจะถึงที่สุดอาจใช้ระยะเวลาช้านาน และหากยังมีความเสียหายปรากฏอยู่และหากเน้นชำระกระบวนการที่ทำให้เกิดความเสียหายอาจจะยังมีการกระทำต่อไป จึงต้องให้ศาลปกครองมีคำสั่งเพื่อหยุดการกระทำก่อนให้เกิดความเสียหายนั้น

- เหตุที่มีการตัดคำว่า “แผนกคดีวินัยการคลังและการงบประมาณ” ออก เนื่องจากเป็นแผนกคดีที่อยู่ในศาลปกครองอยู่แล้วจึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวไว้อีก

ประเด็นการพิจารณาใน (๖)

- ที่ประชุมเห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม

ประเด็นการพิจารณาใน (๗) ซึ่งคณะกรรมการฯ เสนอเพิ่มขึ้นใหม่ความมีดังนี้

“(๗) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ที่ประชุมได้พิจารณาและได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มความเป็น (๗) ดังนี้

- ที่ประชุมเห็นควรให้เพิ่มความเป็น (๗) เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อเปิดช่องให้ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการอื่นได้ตามที่กฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เพื่อปราบปรามการทุจริต

- กรรมการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ให้มีการส่งเสริมให้เกิดมิติใหม่ มิใช่เพียงเพื่อสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีมิติแห่งการอบรมสั่งสอนถึงระดับรากหญ้าและระดับองค์กรเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. กกต. และกรรมการสิทธิมนุษยชน โดยให้จัดการศึกษาอบรมร่วมกับ ป.ป.ท. และองค์กรที่เกี่ยวข้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมในการต่อต้านการประพฤติมิชอบไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญต่อไป

ท้ายที่สุดที่ประชุมเห็นควรให้เพิ่ม (๗) ตามที่กรรมการฯ เสนอเพิ่มขึ้นใหม่ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕

ประเด็นการพิจารณาในวรรคสอง

- ที่ประชุมเห็นควรให้ตัดความในวรรคสองของมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕ ออก เนื่องจากหลักการดังกล่าวได้นำไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๑ แล้ว

มติของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการฯ มีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา (๓/๒/๕ - ๓) ๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการถอดถอนออกจากตำแหน่งเสนอต่อรัฐสภาตามมาตรา (๒/๑/-) ๒ มาตรา (๒/๑/-) ๓ และมาตรา (๓/๒/๓) ๒

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา (๓/๒/๔) ๑

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษา ตุลาการ พนักงานข้าราชการอัยการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานของรัฐหรือในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรหรือของเอกชนที่ดำเนินการมีผลประโยชน์แผ่นดินและทรัพย์สินในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุนการกระทบความผิดดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

นายจีรวาส์ อินทะชิต
นิติกรปฏิบัติการ
นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการ
นางสาววรินทร์ทร ปณีธานธรรม
วิทยากรปฏิบัติการ
นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมมาธิการ ๒
ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์